

SZÍNHÁZ

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2008. ÁPRILIS

MOLIÈRE – BODOLAY MIZANTRÓP AZ ÚJ EMBERGYŰLÖLŐ

Komédia

(1988–1991) – (2003–2004) és főleg: 2007

A társszerző: **B.** készséggel elismeri,
hogy az egész művet alapvetően **M.**,
valamint:

Enzensberger, Hirson, Wyspiański és Tasnádi Pista inspirálta
(olvastam továbbá Szabó Lőrinc, Mészöly Dezső és Petri György fordításait ☺)

DRAMATIS PERSONAE

ALCESTE	–	kiugró filozófus
PHILINTE	–	a barátja, szerelmes Éliante-ba
CÉLIMÈNE	–	gazdag ifjú hölgy
ORONTE	–	politikus-unokaöcs és dalszövegíró-költő
ACASTE	–	arc a társaságból
CLITANDRE	–	másik arc a társaságból
ARSINOÉ	–	középkorú hölgy, jó kapcsolatokkal
ÉLIANTE	–	Célimène unokahúga
JEAN-BAPTISTE	–	Alceste tanítványa
KÖZRENDÉSZ	–	bizottsági közalkalmazott

ELSŐ FELVONÁS

Berontanak

PHILINTE

Alceste, kérlek, mi baj?

ALCESTE

Hagyj már magamra.

PHILINTE

Na de mi történt?

ALCESTE

Semmi. Azt akartam,
hogy eltűnjél. Fölfogtad végre már?

PHILINTE

Hogy ideges vagy, látom, jó, de rám
ne haragudj, mikor megkérdeszem –

ALCESTE

Utamba' vagy. Zavarsz. – Nem érdekel –

PHILINTE

Dühöngesz. Ám nem mondd el, ki bántott.

Segíthetnék – mint régi jó barátod –

ALCESTE

Barátom? Ezt hagyjuk. Csak azt ne higgyed:

nem vettem régen észre, mire vitted,

mire kötelez az új „fegyelem” –

Ilyen barátság már nem kell nekem.

PHILINTE

Megtudhatnám, hogy épp mi nem tetszik?

ALCESTE

Az olyan alak, aki aláfekszik

a legócskább ajánlatoknak is!

Föl se tűnik talán, hogy az a kis

tetű, akinek a valagát nyaltad,
 lábujjhegyen sem éri el a talpad?
 „Ön itt? Nahát! Örülök! Végre látom!
 Természetesen, drága jó barátom!
 A névjegyem. – Hívjon föl bármikor!
 – Az előbb láttam... Itt van valahol!”
 Ellépsz, megyünk a másik nagy szobába,
 „Ki volt ez?” – kérdem, „Még sohase láttam”
 – mondod, s valóban: nem tudod, kivel,
 mikor, miért és meddig pittizel –
 a rendszeres hazugság, az a lényeg,
 magam kötném föl inkább, mint így éljek!
 PHILINTE
 Eltűzod kissé ezt a szenvedést.
 Neked sürgős a halálbüntetés?
 Ám jó. Szigorú légy, de ne feledd:
 túl könnyen osztod azt a kötelet.
 ALCESTE
 A vicceiddel idáig vagyok.
 PHILINTE
 Csak azt tudnám, velem mi a bajod.
 ALCESTE
 Nem bírom ezt a gumijellemet.
 Rühellsz valakit – akkor ne szeresd!
 PHILINTE
 Tegyük fel, X úr hozzád fordul épp,
 bemutatkozna, nyújtja a kezét –
 te hátat fordítasz? – És otthagysz?
 Letolsz, mert *én* udvarias vagyok?
 ALCESTE
 Udvarias, na persze, mint a többi,
 Csak rátok nézek, azon nyomban köpni
 van kedvem a sok ócska talpnyalástól. (*Köp*)
 Jön egy puszi balról, jobb pusszi mástól.
 „Fenomenális! Jajj, de nagyszerű!”
 – Mindegy: zseni vagy, vagy egy lótetű.
 Utálom ezt a bankett-nyalást.
 „Csodálatos!” Véletlenül se mást,
 csak ezt nyafogják körbe mindenütt,
 így inflálódik a dicséretük. –
 Nem! – Ha az ember még magára ad,
 ne vegyen be műanyag szavakat!
 Miközben a krémünk riszálva „risztel”,
 valójában senki senkit nem tisztel.
 Azt mondod: jó, ez mindenütt szokásos...
 Ahogy Te csinálod, tényleg hatásos!
 De kímélj, kérlek, hadd ne kérjek ebből –
 a gyomrom is forog az „élvezettől”.
 A tisztességes ember hátraáll,
 ha látja, hogy nem létezik morál.
 PHILINTE
 Alkalmazkodni kell, ez nem vitás.
 Ez egyszerű. – Nem látom, hol hibás.
 ALCESTE
 Úgy látszik, veled ellentétben én
 Hülye vagyok: az eszem sincs helyén.
 A barátságunk ócska bővli máris,
 ha körbeadjuk! – Érvényes terád is!
 Kompániád ellen – bár szart se ér –
 bátor kiállást senki nem remél.
 PHILINTE
 Jó.
 ALCESTE
 Jó?
 PHILINTE
 Tegyük fel. – Induljunk ki ebből!
 Megsértődnek – majd jól röhögnek egyből.
 Na, nem, ez nem megy így. A taktika

nem szép elméletekből gyúrt „ima”.
 Aki gondolkozik, befogja száját.
 Vagy elmesélje mind, mi nyomja máját?
 Nem őri meg. Hová is jutna? – Ember!
 A jól nevelt elhallgatás a tender.
 „Utálom Önt!” – Te ezt csak így kimondod?
 ALCESTE
 Ha igaz? Mért ne?
 PHILINTE
 Még tovább lerontod
 az elterjesztett rágalmak sorát.
 A társaság ezért meg nem bocsát.
 ALCESTE
 Ne is bocsásson! Engem nem zavar.
 PHILINTE
 Ha jól értlek, így végre semmi baj.
 Te jókedvűen fejjel mégy a falnak,
 ők meg röhögnek. Vagy nem ezt akartad?
 ALCESTE
 De ne röhögjenek!! – Mert nincs miért!
 Elszomorít, hogy még Te sem, ki ért...
 Te sem vagy képes átérezni, mennyi
 fölösleges szemétséget kell nyelni,
 ha ezt a játszmat játszatják velünk.
 PHILINTE
 De nem játék az egész életünk?
 ALCESTE
 Talán. – De akkor nyílt lapokkal játszunk!
 PHILINTE
 Na, és ha partnert ehhez nem találunk?
 Ott ülsz, az asztalnál három csaló –
 Mit kell ilyenkor tenni? – Hm?
 ALCESTE
 Való,
 nehéz dolog, de akkor föl kell állni.
 PHILINTE
 Na és a tét? Azt meg hagyod elszállni?
 A veszteséged még sokkal nagyobb lesz.
 ALCESTE
 De legalább a tükör előtt jobb lesz.
 Nekem számít, hogy állok, ott, előtte.
 PHILINTE
 Megmondom én. – Kitömve. Főbe löve.
 Ma már ez korszerűbb, mint a’ kötél.
 ALCESTE
 Igaz. De így az életünk mit ér?
 Ha képmutatók ócska tánca csak:
 nem élet az.
 PHILINTE
 Hanem?
 ALCESTE
 Kis gyorstapasz.
 PHILINTE
 Mi?
 ALCESTE
 Fölragasztod, megcsodál a nyáj:
 Na, ez beszéd – igen! – Nekünk kakál
 a szája – Mit beszél?! – Ugyan. Csak béget.
 E kényszerítő elmebaj nem éget?
 Hogy bírod ki, hogy együtt mégy velük?
 PHILINTE
 Nem túl nehéz –
 ALCESTE
 Na és az életük?
 Ilyet akarsz?
 PHILINTE
 Nem látom be: miért
 lesz jobb, ha folyton küzdünk. – Semmiért.

Az Életünk, ha nagy szavaknál tartunk,
könnyebb, bizony, ha többen összetartunk.
ALCESTE
De nem mindegy: kivel.
PHILINTE
Na, az lehet.
Ezért megkérünk: fékezd nyelvedet.
ALCESTE
Hogy én?
PHILINTE
Igen.
ALCESTE
Mikor ti nyakra-főre
nyaltok?
PHILINTE
Kérlek, Alceste...
ALCESTE
Igen?
PHILINTE
Előre
megmondta Célimène, hogy nincs esély –
ALCESTE
Mire???
PHILINTE
Hogy szót értsünk. Ha Te, meg én –
ALCESTE
Ki? Hogy ki? Mi? Én? Mit mond Célimène?
PHILINTE
Vigyázzak rád. Csak ezt.
ALCESTE
Értem. Tehát most
mint elmeápoló vagy itt. – Na, mármost:
tőlem mehetsz, mondd meg, hogy jól vagyok.
A számon a lakat, és nem fogok
botránnyal okozni nála semmiképp.
A nagyszerű kis társaságuk ép
marad, Philinte. – Mert szépen elmegyek.
Itt nála meg – egyenek – döglegyek.
PHILINTE
Jaj, istenem, nem ezt akarja.
ALCESTE
Nem?!
PHILINTE
Csak annyit kér: viselkedj.
ALCESTE
Én???
PHILINTE
Ha nem
válnál pofákat minden ostobára...
ALCESTE
Pofákat? Én??
PHILINTE
Igen. Most nemsokára...
ALCESTE
Mi lesz? Kis tánc?
PHILINTE
Majd később. Most csak enni
kell mindkettőnknek szépen visszamenni.
A svéd –
ALCESTE
asztal körül zabál a sáska,
ne aggódj, kérlek, nélkülünk lerágja. –
De persze menj! – Csak engem hagyj a francba. –
ORONTE (előkerül)
Hogy jól hallom?
ALCESTE
Mi?

ORONTE
Menjünk mind a francba?! (Nevetgél)
PHILINTE
Ugyan.
ALCESTE
Ki mondta?!
ORONTE
Alceste. – Épp imént.
PHILINTE
De nem.
ALCESTE
De, de!
PHILINTE (Oronte-nak, kedvesen)
De nem rád! Semmiképp.
ORONTE
Hanem kire?
PHILINTE
Engem küld. – Viccelődik.
ORONTE
Az ember meg bejön, csak nézelődik,
Azt olyat hall: nem tudja, merre nézzen.
Tisztára összefrusztrálódtam éppen.
ALCESTE
Ó. –
PHILINTE
Ő is épp.
ORONTE
Igen?? Most mondd – barátom!
De nem zavar, ha tegezlek?? – Na. –
ALCESTE
Látom.
PHILINTE
Mi volt a baj? – Mi baj van – mondd – Oronte?
ORONTE
Ezek a témák ott. – A sok bolond! –
Azt állítják: a pörgetős csocsóban
kétszer fordulhat át a bábu! – Jól van!
Úgy feldühít, hogy el is jöttem: hátra,
nehogy megint megfulladjak, ha szálla –
(A torkába próbál benyúlni, haldarabokat szed a szájából a
tányérrára)
bár hogy maradhat a lazacba? – Mindegy.
Csak meg ne füljak. – Kapar még. – Szerinted?
ALCESTE
Szerintem, mi?
ORONTE
A csocsó. Na! – Megtaláltam!
Nézd meg, milyen nagy! – Ez volt a' pofámban.
ALCESTE
Gratulálok.
ORONTE
Mihez?
PHILINTE
Hogy így kiszedted!
ORONTE
Ja ezt? – Na ja. – Jaja, én értek ehhez.
A nagybátyám az orvosin tanított.
ALCESTE
Téged?
ORONTE
Dehogy. Most szívatol, mi? (Nevetgél) Hallod!
Az orvosi meg én. – Csak megmutatta,
mikor az egyik esküvőn apám
egy csirkemelltől majd megfúlt. Az ám.
Na, mer egy másik csirke mellét nézte! (Nevetgél)
Azt ellilult, meg hörgött már egészen,
mi meg röhögtünk, hülyegyerekek,

a nagybátyám meg odaterdepelt,
 azt egy csipesszel kibabrált. Ennyi.
 Mért is meséltem?
 ALCESTE
 Honnan tudjam?
 PHILINTE
 Menni,
 azonnal menni kell! – Vár Célimène.
 ORONTE
 Ugyan. Ó jól van. – Jó nő. – Érdekel?
 PHILINTE
 Hogy engem?
 ORONTE
 Ja. Ha kell, átengedem.
 A jó nőkből a jobbakat viszem! (*Röhög magán*)
 Na de ha már, izé, így összejöttünk –
 egy verset írtam, és lehozták. – Könnyű.
 Most dalszöveg lesz. Jó pénzért adom.
 Te nem olvastad? Itt az alkalom.
 Én már azt hittem, ezért gratulálsz.
 PHILINTE
 Nekem tetszett.
 ORONTE
 Igen? – Na, ha találsz
 néhány hibát, nem gond, kijavítom,
 még úgysis alakul a dallamon.
 Azt egy szuperhaver, ja, szerzi már,
 az apja a Kronxnál volt a' gitár.
 Gitáros csávó ő is, könnyű cucc,
 de én unom már.
 ALCESTE (*félre*)
 Még meddig hazudsz?
 ORONTE
 Tessék?
 PHILINTE
 Ezt tőlem kérdi.
 ORONTE
 Tőled? – Őöő?
 De mit hazudott?
 ALCESTE
 Semmit.
 ORONTE
 Érteem! – Ő
 nem is olvasta, mi? – Csak úgy csinál.
 Ezt nem szívjuk le, semmi baj, ha már
 egy példány éppen itt van: olvasom,
 ahogy ígértem.
 PHILINTE
 Kérlek. – Hallgatom.
 ORONTE
 De nekem Alceste véleménye kell.
 A tiéd, kis haver, nem érdekel.
 Kamázol itt, hogy olvastad – tudod.
 A verset mind unod, mi? – Azt unod.
 Alceste-ről tudjuk: a bölcsészre járt.
 Na, nem mintha azt hinném: ott Király.
 De valami azért csak ráragadt,
 bár rég nem rágja már a padokat. (*Nevet a viccén*)
 Nagyon bírlak. – De mindig bírtalak,
 tudod te: – csak a birkanyáj halad,
 de mi, a jobbak, mind kilépünk ebből.
 Mert nem maradhatunk. – Az – értelemtől.
 A devianciám nehéz. – Na. – Néha:
 – Te hogy bírod? – (*Philinte-hez*) Te, mi van, ez ma néma?
 PHILINTE
 Dehogy. – Alceste.
 ORONTE
 Tehát?

ALCESTE
 Igen?
 ORONTE
 Szavadba kerül csak, hogy abbahagyjam!
 Szakvéleményed kéne, na.
 ALCESTE
 Belátom,
 de alkalmatlan vagyok most. (*Philinte felé kis meghajlással*)
 Barátom.
 ORONTE
 Ne kérsd már magad, csak néhány versszak!
 ALCESTE
 A hallgatással tán nincs baj – de elkap
 a gépszíj, aztán mondom, ami jön –
 nem érdemes. Jobb lesz, ha elköszön-
 PHILINTE
 Dehogy!
 ALCESTE
 Itt van szegény Philinte, ma már
 megkapta ő is. Aki erre jár –
 ORONTE
 Van egy zsepid?
 ALCESTE
 Mim?
 ORONTE
 Zsebkendő, na!
 PHILINTE
 Tessék.
 ORONTE
 Kösz. Ott a verdám, abban hagytam. (*Kifújja*) Mentség,
 tudom. (*Törli*) – Kiborít mindig az a csajszi.
 Idehozhatja jól magát, azt alszik.
 Besziva fekszik, mint a részeg bátyja,
 az meg csodálkozik, ha jól lehányja.
 Na mindegy. – Jön tehát a vers!
 PHILINTE
 Gyerünk!
 ALCESTE (*Philinte-hez*)
 Úgy tűnik, egyszerűbb, ha túl leszünk...
 ORONTE
 Éhes vagy már, mi? Alig ettél. – Láttam.
 ALCESTE
 Beszarok.
 ORONTE
 Még ez is? Ezt most megvárjam?
 ALCESTE
 Ne, semmiképp.
 ORONTE
 Na, ettől majd beszarhatsz,
 a főszerkesztőm odavolt. Ja. – Hallasz?
 PHILINTE (*Alceste-nek halkán, félre*)
 Ne szórakozz! – Te nem tudod: KI ez?
 Mindent hagyj rá.
 ALCESTE
 Hát persze.
 ORONTE
 Nos, mi lesz?
 Figyelni kell, mert húzós költemény.
 PHILINTE
 Mi figyelünk.
 ALCESTE (*behunyt szemmel*)
 Sőt: hallunk.
 ORONTE
 „NŐ, REMÉNY” –
 A címe ez.
 PHILINTE
 Aha.
 ORONTE

Milyen? – Dögös, mi?
A régiektől félnek. Most zörögni
tudnak csak mind, de mondom erre én:
má mé ne írhatnám, hogy: – „Nő, remény”
ALCESTE
Ez már a vers?
ORONTE
Dehogy! A címe. – Várj csak.
Ne sürgesd, kérlek, most a – költőtársat.
ALCESTE
Hogy kit?
ORONTE
Magát. – Engem-téged, na – érted?
Rövid. Velős.
ALCESTE
De ÉN nem írok.
PHILINTE *(Alceste-hez, könyörögve)*
Kérlek.
ORONTE
Mindjárt elkezdem. – – Annyit még talán: –
a modernségtől búzlik mindahány,
miközben persze írják: „Itt a »poszt«” –
a posztmodern.
ALCESTE
Ja.
PHILINTE
Szellemes riposzt.
ORONTE
Nem kell az összes falvédőt lehányini,
minek kell mindig újat kitalálni?!
Ezt mondom én. – Nos –
ALCESTE
Nos?
ORONTE
Akkor, tehát:
a „NŐ, REMÉNY” – figyeltek? – Tá-ti-tá.
ALCESTE
Hallom. Sőt: hallgatom.
PHILINTE
Leülhetek?
ORONTE
Olyanok vagytok, mint a gyerekek! *(Vihog, majd nagyon komolyan)*
A versem jön tehát: „A NŐ REMÉNY”
Szavak/szöveg/lyrics: Oronte – az: Én.
Kemény, kemény, kemény! *(Az írásjeleket mutatja, mint egy karmester)*
Ha itt a nő-remény
Ez régi fejlemény
De nem tudom, nem én:
(Mutatja, hogy átkötés jön, valamint, hogy a 2. strófa)
Miért, kiért, miért?
Ameddig él a hét
A törpe-törpe lét
Én fogom a kezét.
(3. jön!)
A bánya mind sötét
Fehér havon sörét
A véres hófehért
Én nem adnám ötért
(4. jön!)
Én nem adnám ötért
A véres hófehért
Fehér havon sörét
A bánya mind sötét
(5. jön!)

Én fogom a kezét
A törpe-törpe lét
Ameddig él a hét
Miért, kiért, miért?
(6.!)
De nem tudom, nem én:
Ez régi fejlemény
Ha itt a nő-remény
Kemény, kemény, kemény! *(Meghajol, mint egy karmester)*

A döbbenet után Philinte tapsol valamедdig
Nos?
PHILINTE
Igen.
ORONTE
Igen? És?
PHILINTE
És?
ORONTE
Épp ezt kérdem.
PHILINTE
Tetszett. Igen. Remek.
ORONTE
És?
PHILINTE
Véleményem –
ORONTE
Mondtam, ne fárassz, az nem érdekel.
ALCESTE
Akkor –
PHILINTE
– Talán –
ORONTE
Talán mi van?
PHILINTE
Be kell –
ORONTE
Be kell mi? – Szarni? – Ó?
PHILINTE
Ö.
ORONTE
Ó?
PHILINTE
Hogy ó?
ORONTE
Be is fejeztem. Ennyi volt. – „A NŐ –
ALCESTE
Remény. Ezt hallottuk.
ORONTE
Tudom. Én mondtam –
el.
PHILINTE *(igaz meggyőződéssel)*
És milyen jól.
ORONTE
Mert itt egybefontam –

ALCESTE
Milyen sörét? – A sört? – Ezt jól hallottam?
ORONTE
Mi? – Ja! „Fehér havon sörét” – Nem érti.
Nem úgy sörét, hanem: – – lelőtték Hófehért is!
A Hófehérekét, érted? – Most se vágod?
Azt hittem, azért ezt még eltalálok.
ALCESTE
A véres –
ORONTE

„Hófehért” – Na, érted?
ALCESTE
Hogyne.
Értem.
ORONTE
Na, és hogy tetszett?
ALCESTE
Tetszett?
ORONTE
Vagy nem –
kérem. Na, semmi baj. Bár érdekelne
mégis, hogy „Alceste úr” mit is felelne,
ha – teszem azt – az Akadémián
e versől szólni kéne.
ALCESTE
Hol?
ORONTE (*Philinte-nek*)
Na lám.
Azért ETTŐL beszart. Bizony.
ALCESTE
Ki? Én?
ORONTE
Ne szívózzál. (*Philinte-nek*) Meglátom a szemén.
PHILINTE
Oronte, nekem nagyon – de mennünk kéne –
ORONTE
Előbb csak legyünk túl ezen. Ha végre
elmondaná az úr: – mi VÉLEMÉNYE.
ALCESTE
Miről?
ORONTE
Ne játszd meg itt magad! A versről!
Amit írtam. Pár szó elég.
ALCESTE
Na, ettől
féltem, de mit tegyünk.
ORONTE
De gyáva főszer.
PHILINTE (*pánikban*)
Alceste!
ALCESTE (*halkan*)
Pár szó. – Egy nem elég?
ORONTE
De.
ALCESTE
LÓ-SZER...
illetve: LÓSZAR. Így még pontosabb.
ORONTE
Na jó. – – Megbánod ezt. – Véd meg magad.
Én jó szándékkal jöttem át ide,
ez meg belém köt, ő tudja, mire
föl ekkora, a kritikus-pofája!
Nekem nyolc. – Azt a lószart majd belátja.
PHILINTE
Oronte, de kérlek, – – Alceste, – jól tudod...
ORONTE
Hogy örült? Persze. Az. – Ez nem titok,
De nem tűröm, hogy – – Na, de tessék: mondja:
Milyen a jó vers? – Hm? – Miért goromba?
ALCESTE
A jó vers? Lám. Ez, látja, érdekes.
Talán, amit nem ordít énekes,
de mégis dallam, mert a szívbe markol
egy régi korból, amikor a daltól
csak azt várták, hogy önmaga legyen.
Elmondjak egyet?
ORONTE (*sértve*)
Kérem.

ALCESTE
Ám legyen.
Egy népdal. – Nem divat. De szeretem.
„Szegény vagyok, szegénynek születtem.
A rózsámat igazán szerettem.
Az irigyek elrabolták tőlem.
Most lett szegény igazán belőlem.
Elmennék én, messzi földre lakni.
Ahol engem nem ismer majd senki.
Úgy elmegyek a világ végére,
Hogy ne legyek senkinek terhére.”
(*Philinte-nek*)
Te halld? – Megszóal – már fájni kezd – (*Dúdolja*)
ORONTE
Ja! – Hallom, és: röhögnöm kell! – Na ezt
nagyon köszönöm, Alceste. – Fájni fáj.
Megyek, megnézem: – – Hoztak libamájt...
(*A röhögéstől vinnnyogva kimegy*)

Csőnd

PHILINTE
Gratulálok.
ALCESTE
Megint? Már gratuláltál.
Csak azt nem értem: versétől se hánytál?
„A véres hó fehér.” Tényleg találó.
PHILINTE
Kis képzavar. – Mért szóltad le? – Ha bántó
a véleményed, tartsd meg.
ALCESTE
Érdekes.
Nem ő kérdezte? – A „dal-énekes”?
Én megpróbáltam időben kitérni,
de az ilyen, mint a pióca: élni
se hagy, amíg belé nem rúgsz, hogy reccsen!
PHILINTE
Nehogy te veszítsél ezen a meccsen –
ALCESTE
Miről beszélünk?? – Az eszem megáll.
PHILINTE
Meg. Az enyém is. – Ha ez megtalál,
pedig keresni fog! –
ALCESTE

Akkor? Mi lesz?

PHILINTE
A hülyeséget szépen megfizetsz.
ALCESTE
Az övéért? – Hogy én? – Fizessen ő!
PHILINTE
Hatalma van. – Csak ez a bökkenő.
Te elmerülsz: – „Álló Vízben a Kő” –
idézet tőle. – Mert megírta: – Nő!
ALCESTE
Mi nő? – Mi nő?
PHILINTE

Itt is van: – Célimène!

MÁSODIK FELVONÁS

Célimène belép

ALCESTE
Te azt hiszed?! – – Van bőr a képeden?
CÉLIMÈNE (*Philinte-hez*)
Nem bírsz vele? – Sejtettem.

ALCESTE
 Semmiképp
 ne higgye, Célímène, hogy most ezért
 Philinte barátunk itt hibázott volna.
 Ó nem hibázhat! – Visszajövök holnap. (*Kifelé indul*)
 CÉLIMÈNE
 Alceste, várjon.
 ALCESTE
 Igen? Na és mire?
 CÉLIMÈNE
 Gorombasággal nem megy semmire.
 ALCESTE
 Ki mondta, hogy bármire kéne mennem?
 PHILINTE
 Ti magázódtok? Na, ez érdekes.
 ALCESTE
 Mert nem divat?
 PHILINTE
 Nem, dee –
 ALCESTE
 Az énekes
 görény dilettáns bárkinek bemondja:
 szíóka-csá, pá-szervusz!
 CÉLIMÈNE
 Tessék?
 PHILINTE
 Ontja
 elégedetlenségét a világra...
 Mióta itt Oronte –
 CÉLIMÈNE
 Ki? – Ja? – Ez bántja?
 Maga megőrült, Alceste??
 ALCESTE (*sötéten*)
 Nem csoda.
 CÉLIMÈNE
 De ennyire maga nem ostoba.
 Vagy tévednék tán?
 PHILINTE
 Asszem, én megyek.
 CÉLIMÈNE
 Menj csak –
 ALCESTE
 Menj hát!
 PHILINTE
 Éliante –
 ALCESTE
 Értelek.
 PHILINTE
 – azt kérte, hogy ne várassuk sokáig.
 ALCESTE
 Mondj addig vicceket! – Mert itt mi váltig
 elismételgetjük még önmagunk:
 (*Célímène-nek*)
 Maga-magam – – két más világ vagyunk.
 CÉLIMÈNE
 Aha. Két másvilág. – De én még élek,
 Alceste –
 PHILINTE (*zavartan, halkán*)
 Odaát majd – (*kimegy*)
 CÉLIMÈNE
 Miért beszélek?
 Magára nézek: tényleg nem tudom.
 ALCESTE
 Akkor hallgassunk együtt – asszonyom.
 Csönd, sokáig beszédesen hallgatnak
 Hm. Nem siet? – Már mind magára vár.

CÉLIMÈNE
 Hogy kire, meddig érek rá, talán
 eldönthetem. – Vagy engedélye kell?
 ALCESTE
 Nem mondtam.
 CÉLIMÈNE
 Alceste.
 ALCESTE
 Igen?
 CÉLIMÈNE
 Érdekel,
 mi oka van, hogy egyre csak dühöng.
 ALCESTE
 Én? Hol?! Mikor?? – Szép csöndbe' itt ülök.
 CÉLIMÈNE
 De közben villámot szór a szeme.
 ALCESTE
 Kötelező, hogy észre is vegye?
 CÉLIMÈNE
 Talán nem.
 ALCESTE
 Akkor?
 CÉLIMÈNE
 Alceste, maga látja
 kívülről néha, mit művel?
 ALCESTE
 Ki bánja?
 CÉLIMÈNE
 Mindenki, ha valami köze van.
 ALCESTE
 Közöm? Magához?
 CÉLIMÈNE
 Úgy van.
 ALCESTE
 Jó. – Magam
 egy kissé másképp látom, Célímène.
 CÉLIMÈNE
 Hogyan?!
 ALCESTE
 Ez a köz: közkincs! Úgy! Igen!
 Idehívott, jöttem, bár nem akartam.
 CÉLIMÈNE
 Kértem.
 ALCESTE
 Kért, úgy van.
 CÉLIMÈNE
 És?
 ALCESTE
 Azért maradtam,
 mert azt reméltem: kettesben leszünk.
 CÉLIMÈNE
 Nem úgy vagyunk?
 ALCESTE
 Nem eléggé! – Életünk
 sokkal komolyabb ügy nekem. Talán –
 Nem –
 CÉLIMÈNE
 Igen?
 ALCESTE
 Jó. Kimondom. Itt – Ma már –
 Elképesztő.
 CÉLIMÈNE
 Mi?
 ALCESTE
 Hogy – viselkedett!
 CÉLIMÈNE
 Viselkedtem? – Azt szoktam. – Meglehet.
 Magáról, Alceste, ez nem mondható,

úgy mászkált, mint egy dúvad. – Egy tahó.

ALCESTE

Ta-
CÉLIMÈNE

Pedig nem maga, a többiek
azok. Miért csinálja ezt?
ALCESTE

Hideg

fejjel, tudom, ezt bírni kéne még,
de van olyan pont, Célimène: elég.

CÉLIMÈNE

Miből hiszi, hogy nálam nincs ilyen pont?

ALCESTE

Mindenből, mit ma láttam. Amit elmond.

Viselkedése. Mit tesz. Nem tagadja.

Minden barom udvarlását fogadja.

CÉLIMÈNE

Tagadnom kell? – Ez érdekes morál.

Ez volna, miről annyit prédikál?

És mely baromra céloz szüntelen?

Mert csak magával voltam – kedvesem.

ALCESTE

Megőrjít!

CÉLIMÈNE

Ó. – De az nem jut eszébe:

Magam sodrom maga miatt veszélybe?

ALCESTE

Én úgy látom, hogy a fölény, humor

mindent elnyom.

CÉLIMÈNE

Úgy érti: – egy – „tumor”?

ALCESTE

Az! – A nagy intellektusa csak ennyi.

Tagadja csak: de nem is érez! – Semmit.

CÉLIMÈNE

Aha. – Nem érzek? – Mert maga mit érez?

Nekem kell most elkezdenem? Ez szép lesz.

Addig jutott az egyenjogú két nem:

a nőnek kell bevallani. – Már értem.

ALCESTE

Mindent kiforgat.

CÉLIMÈNE

Maga mit csinál?

ALCESTE

Azt akarom, hogy valljon színt!

CÉLIMÈNE

Na lám.

Ha azt mondom: Vörös? – Az forradalmi?

ALCESTE

Na látja, minden válasza íly talmi.

Csillog. Csinos. Csak éppen semmi tartás:

A fő, hogy jót röhög az udvartartás.

CÉLIMÈNE

Nahát! Röhögnek? És? Magát ez sérti?

A filozófus úr a viccet érti –

így végül az derül ki: az a baj:

mit szólnak mások. – Ajj-ajajj. Ajajj.

Én úgy tudtam, maga fölötte áll,

a Közítélet akármint dumál.

Csönd.

Beront Acaste és Clitandre, mindkettő erősen korszerű

ACASTE

Na végre, csakhogy!

CLITANDRE (*Célimène-hez*)

Mindenhol kerestünk.

ACASTE

Talán zavarunk?

CÉLIMÈNE

Dehogy.

CLITANDRE

Annyit ettünk –

ALCESTE

Mennyit?

CLITANDRE

Tessék? –

ALCESTE

Mi tessék? „Annyit” – mondod.

ACASTE

Mennyiiit?

CLITANDRE

Sokat.

ACASTE

Hogy le ne fogyjunk! (*Nevet*)

CLITANDRE

Rontod

a hangulatot folyton? – Most belém kötsz?

ACASTE

Nem látod, hogy tökrészeg?

CLITANDRE

Részeg?

ALCESTE

ÉN?

CLITANDRE

Kösz.

Baj van tán?

CÉLIMÈNE

Alceste –

ALCESTE

Nincs. – Csak társalogjunk.

CLITANDRE

Talán van ötleted?

ALCESTE

Mi?

ACASTE

Azt mi ontjuk:

Jakuzzi, pókergép és billiárd –

CLITANDRE

Befűtötték négyen a szaunád.

ACASTE

De odamenni most mi nem merünk,

mert még a végén mind elélvezünk.

A két arc nevetgél. Alceste fölrug egy széket

CÉLIMÈNE

...ma úgy döntött: – nálunk rendet csinál.

Aki hibázik: azzal ordibál,

„Mert tűrhetetlen már az állapot”:

ahová nyelvünk szátokban jutott.

ACASTE

A szánkban?

CLITANDRE

Ejnye, Célimène –

ACASTE

Hogyan?

CÉLIMÈNE

A pongyolaságunk terhére van,

viszont percenként hallgatást fogad,

olyankor szót se szól, csak ül, gubbaszt.

Na persze csak ha ép marad a szék.

Ezt – amin ült – nem törte össze még.

De így szoktuk meg. – És nem is zavarna,
 ha másoknak egy kis nyugalmat – hagyna.
 CLITANDRE
 Ez esetben – hagyjunk neki Mi békét.
 ACASTE
 Lógassa bátran földig – méla képét. *(Röhögnek)*
 Vagy orrát?
 CLITANDRE
 Azt. Ja.
 ACASTE
 Orrát. – Méla orrát.
 CLITANDRE
 Te, Célimène, fölvtágták már a tortát?
 ACASTE
 A méla mégsem ez. – Az egy lovag.
 CÉLIMÈNE
 De hogy hívják?
 ACASTE
 Tudom.
 CLITANDRE *(Célimène-hez)*
 Ne mondd! – Fogadhatunk egy sörbe: Nem tudod.
 ACASTE
 Te sem.
 CLITANDRE
 De nem is rázígálok – édesem –
 a fürtjeim, mindentudón – így körbe –,
 akárha észrt dognék egy vén ökörbe.
 CÉLIMÈNE
 Urak, most ne egymáson köszörüljék –
 ACASTE
 a nyelvünket?
 CLITANDRE
 Na, mondd – hanem kin?
 ALCESTE
 Ó, te!
 CÉLIMÈNE
 Na, ki volt?
 CLITANDRE
 Ki?
 ACASTE
 A méla?
 CÉLIMÈNE
 – Don Quijote!
 ACASTE
 Na, persze, Célimène, mindig!
 CLITANDRE
 Ki más?
 ACASTE
 Jól áll neki ez a Mindentudás!
 CLITANDRE
 Az egyetemre jártam volna én is,
 de apám jól letiltott.
 ACASTE
 És?
 CÉLIMÈNE
 Miért is?
 CLITANDRE
 Mer’ mellé jártam leginkább – tudod.
 ALCESTE
 TE – Célimène – TE – tényleg nem unod?
 CLITANDRE
 Mit kéne unnia?
 ACASTE
 Úgy érted: minket?
 Még el se kezdtünk semmit.

CLITANDRE
 És szerinted
 mi volna érdekesebb nála itt,
 mint Ó maga – aki itt is lakik?
 CÉLIMÈNE
 Ez bók, Clitandre?
 ACASTE
 Nahát!
 CÉLIMÈNE
 Te tudsz ilyet?
 Ne tébláboljatok már – ülj ide!
Belép Éliante és Philinte
 Éliante és Philinte!
 CLITANDRE
 Aha.
 ACASTE
 Aha!
 CÉLIMÈNE
 Unokahúgom ő.
 CLITANDRE
 Aha.
 ACASTE
 Ja. – Ja?
 ALCESTE *(ketten, míg a többiek egymással jambusban magognak)*
 Na, én megyek.
 CÉLIMÈNE
 Dehogyan megy – itt marad.
 ALCESTE
 Minek?
 CÉLIMÈNE
 Mert kérem.
 ALCESTE
 Majd máskor „fogad”.
 Mikor a drága brancstól rám is ér,
 nem egyfolytában másokkal beszél.
 CÉLIMÈNE
 Megőrültél? Mit ráncigálsz?
 ALCESTE
 Eressz!
 CÉLIMÈNE
 Hogy mit csináljak? – Tőlem – elmehetsz.
 ALCESTE
 El is megyek!
 CÉLIMÈNE
 Csak tessék.
 ALCESTE
 Egy fenét!
 Hogy aztán rólam nyomják itt?? – Nem én!
 Csak azért is itt maradok.
 CÉLIMÈNE
 Remek.
 – Fél perce sincs, hogy erre kértelek.
 CLITANDRE
 Ööööö...
 CÉLIMÈNE
 Igen, Clitandre?
 ALCESTE
 „Jó Clitandre!”
 CLITANDRE
 Mi?
 ALCESTE
 Semmi.

CLITANDRE (*miután Acaste súgott neki valamit*)

Célimène-nek nem gond ezt észrevenni –

ALCESTE

Mit?

ACASTE

Semmit – most mit ugrálsz?

CÉLIMÈNE

Kértelek.

ALCESTE

Beszélgessen csak – jól van! – Értelek.

ÉLIANTE

Alceste. – Baj van?

ALCESTE

Dehogy.

PHILINTE (*halkan Éliante-nak*)

Csak a' szokásos.

ACASTE (*miután Célimène súgott neki valamit*)

CLITANDRE (*vele egyszerre*)

Onnan jövünk! – Ez itt most általános, / Partikra hív minden kis jogtanácsos.

CLITANDRE

De ez a Cléonte – még ilyet nem láttál.

CÉLIMÈNE

Az asztrológusa meg, mint az ágytál,

a feje mellett sűrűn bólogat,

miközben ontja a rossz bókákat.

A nyakkendője megvan? – Még remeg?

A pocija a kedvencem! – Kerek,

de férfiasan elszánt. És a hája!

Úgy néz ki, mint a Farkas Nagymamája.

A Piroskánk is ott volt?

CLITANDRE

Ó, naná!

ACASTE

Damon? – Bizony, hogy ott.

CÉLIMÈNE

Mert ő alább

nem adja harminc percnel. – Így köszön.

Beüthet közbe bármi: – vízözön –,

de ő csak mondja, mondja. – A halálom:

minden sorát előre kitalálom –

ACASTE

Igen, jaja. – A múltkor is. (*Súg valamint Clitandre-nak*)

CLITANDRE

Nem mondood?

CÉLIMÈNE

De mondja Ő! – Beszélhetsz – el nem rontod!

ÉLIANTE (*Philinte-hez, halkan*)

Na, elkezdődött már a kedvenc sportág:

Harapjuk át az itt nem lévő karkát.

CLITANDRE

Timante – az rendbe' van.

CÉLIMÈNE

Kedves fiú.

Csak azt tudnám, miért olyan hiú.

Úgy mászkál föl-le, mint a papagáj,

a fordulónál „titkot” káricsál.

Körül néz: nézik-e – Mindenki látja:

Na, ekkor fogja hangos suttogásra:

„Csak Neked mondom el – ugye tudod”,

böfögi fel, mit tegnap hazzudott.

ACASTE

Na és Géralde?

CÉLIMÈNE

A kapcsolati tőke?

Acaste fölhorkan

Aki Zrínyit még a Vadkannal lőtte?

Nincsen vacsora, estély, parti, bál,

ahol más, mint Ő – mással szóba áll.

Az ismert világa mind az ismerőse –

rokonságát nem látta senki. – Ő se.

ACASTE

Belíznek udvarol.

CÉLIMÈNE

Ugyan, Acaste!

Na az a nő már végleg kiakaszt!

Ilyen hülyét nőben még nem is láttam.

Órákig ültem, amíg arra vártam:

valamire a végén válaszol.

Ő pislog, bámul, egyre néz előre,

egy perce még a szöveg dől belőle –

valami pletyka volt, amit tudott,

de válaszolni? – Kész. Ott megbukott.

Időjárást vagy a nagyanyját kérted:

Mindegy. – Azt látod: Semmit meg nem értett.

De jól van így – a bamba révületben

felelni kéne tán – észre se vette.

Mióta ülsz itt? – kértem. – Ő: „Igen”.

Na jól van akkor, hagytam ennyiben.

ACASTE

Adraste is ott volt?

CÉLIMÈNE

Az milyen majom!

Lábujjhegyen jár, s minden alkalom,

hogy elmondja: már régen neki járna,

mit éppen más kapott meg – az a Pálya.

Egész világunk ellene fog össze,

hogy bájos modorával le ne öntse,

mert mindenki csak rajta áll ma bosszút,

ilyenkor a haját simítva hosszú

rém történetbe kezd a hős korából,

mikor még apja vitte-hozta. – Bárhol

rég fölfedezték volna – itt, csak itt nem!

Nekifog újra: – Tessék. – Már megint nem!

Röhögnek

CLITANDRE

Na és Cléon? – Jó vacsorákat ad.

CÉLIMÈNE

Na, ez igaz. – Az ízek orgiája!

Csak sokkal jobb, mint Ő: a libamája.

ACASTE

Hú, azt imádom.

CÉLIMÈNE

Mind megette: – annyi,

és Cléon ott marad – tányérba nyalni.

PHILINTE

Nagybátyja: Damis. – Ő?

CÉLIMÈNE

Igen, barátom.

PHILINTE

Például őt kiválónak találok.

CÉLIMÈNE

Az is. Valóban: Ő mindig kiváló,

és minden észrevétele találó.

Neki azonban semmi sose tetszhet,

bármit dicsérne – belehalna. – Még

örülni Másnak nem látták. A jég

hozzá képest rajongó, forró érzés.

A dicséret rosszabb, mint az orrvérzés.

„Nagy kár, hogy nálunk minden olyan talmi manapság – már – nem – érdemes – akarni –”

Elhúzogatja száját – és a szót –,
leszólja mind, az előtte szólót –
Kétségtelen, hogy iskolája van:
A sok ifjú mind nyomában rohan;
A jelszavuk: „Ha orrod fenn ragad:
saját magadtól vágd hanyatt magad!”
ALCESTE
Bravó! – Találó. – Így tovább. Gyerünk.
ACASTE
Célimène-nél jobbat nem lelhetünk.
CLITANDRE
Ahogy Damist kiosztotta: csuda.
ALCESTE
Az épp itt lévőik néma alkuja:
Csak arról mondjuk – aki nincsen itt.
Ha épp belépne most valamelyik,
na, akkor rögtön: – Ó, de jó, nahát! – Ha –
mi tartott vissza eddig? – Tán a nátha? –
– Ne is mondd! Borzalom! Ugye tudod,
hogyan – aki épp kiment – rútol megbukott??
CLITANDRE
Ezt nekem mondd itt most, kis haver?
A Célimène-nek monddjad.
ALCESTE

Mi? „Ha – ver”?

– Még nem ver senki – de az is megeshet,
ha tovább fokozzátok ezt az estet.
Célimène magától nem is ilyen.
Miattatok kell hogy ilyen legyen:
mert jókat röhög a nagy udvartartás,
a gúnyban végül nincsen semmi tartás.
Mindegy kire, csak ontsuk, mert hatásos,
ha vicc kell, tessék – viccet ont a gyáros.
PHILINTE
Alceste – Neked ezzel mi a bajod?
Jól tudjuk: – épp ugyanezt gondolod.
CÉLIMÈNE
Az nem számít neki. – „NEM” – az a lényeg.
Alceste ellentmond! – Halljuk? – Jó. – Ha végleg
nincs már kivel köröttünk harcba szállni,
úgy harcba száll Ő önmagával! – Látni
kell azt neki: hogy Ellenáll. – Előre!
Nekimegy: Kopp, – a falnak – lő tükörbe,
ha nincs meg a kaszabolnivaló,
olyankor fújtat, mint egy csataló.
Ha végveszély van: ellentmond magának.
Csak egyetértés ne legyen. – Megárthat.

Clitandre kuncog, Acaste röhög

ALCESTE
Na, kuncorásznak szépen – már röhög –
szép munka – tetszik – én is örülök!
PHILINTE
Alceste, tudod, hogy most igaza van,
te Támadsz mindent.
ALCESTE

Látszólag. Szavam
csak akkor emelem, ha van okom.
Az ócskaság ellen mindig fogom!
CÉLIMÈNE
Azt fogja. –
ALCESTE

Tudom, meg sosem bocsátja,
de akkor is kimondom: ahogy hányja
a sziporkáit, engem undorít –
a heccelő barátocskák hada

meg mint a kórus: „hahh, ahahh – ha-hahh!!” (*Nekimegy
valaminek*)
CLITANDRE
Én ezt nagyon másképp látom. – Bizony.
A heccelést meg hogy érted?
ACASTE

Finom

kis jó barát az ilyen – Célimène,
itt sérteget a lakásodban. – ÉN
leszúrnivalót – semmit nem találtam.
ALCESTE
De én igen! – Elmondtam: tudja, látja:
meggyőződésem, hogy a szerelem
nem takargat, hanem az értelem
igaz szavával mindenkor leleplez.
Könyörtelenül mindent szembe mond,
nem kúszik a kerülő utakon.
CÉLIMÈNE
Alceste, valóban? – Ez tetszik. – Tehát:
ha jól értem „leleplező” szavát:
a Szerelemhez hozzátartozik
az ütésálláspróba is, amit
legjobb hatásfokkal eképp csinálunk:
a kímélet tilos – csak üssünk, vágjunk!
ÉLIANTE

Na, én ezt épp fordítva gondolom.
Aki szerelmes, annak fájdalom,
mikor szerelmes – akkor sültbolond!
Szerelmét csak bámulja. – Semmi gond,
mindent csodálatosnak hisz – ha látja,
eltöpreng párja köztudott hibája,
tökéletesnek gondolja, de húha –
csak akkor, hogyha bele is van zúgva.
Tehát ha – mondjuk – hetvenéves is,
az érettsége tetszik akkor is,
amit ugyan én nem egészen értek,
de láttam ilyet, nem is egyet. – Tényleg.
Ha vihorászik: akkor az: vidám.
Ha mint a csontváz? – Akkor filligrán.
A pocakból így lesz a nagy tekintély,
a hústorony – csoda, mit el se hinnél;
ha meg a nőnek rezzeg a tokája,
az akkor is az úri asszony bája.
Ha sértődékeny, akkor jellemes,
ha büzlik, akkor szaga érdekes,
ha ostoba liba, úgy: jószívű,
a gonosz bestia: éles eszű,
a sárkány meghatározó, ezért
szeretjük őt, nem is a pikkelyért,
a törpe olyan édes, és – – Ha kell a – –
hatalmas Szépség? – jöhet a: Debella!
A vége az, hogy minden nő csodás,
– az is. Nincs csalás, nincsen ámitás,
ezt úgy hívják, hogy izzó szenvedély,
az ember összevissza így beszél,
aztán amikor végre megtalálja:
na lám – Mindnek padlót fogott az álla.

Szünet. Még Célimène-nek is elkerekedett a szeme

ALCESTE
Igen. – Valóban. Ennek ellenére – –
CÉLIMÈNE (*hosszabb szünet után*)
Na persze, hogy – (*a többiekhez*) Kijöttök az erkélyre?
Maradtok még? Ugye?
CLITANDRE

Ja, persze.

ACASTE
 Jó, hogy.

ALCESTE
 Elszántak. Jó. – De hiába aggódtok:
 Addig marad, míg tetszik – (*Mutatja a két alakot*) Ő meg
 Ő –
 utolsóként ÉN megyek. – Érthető?!

ACASTE
 Célimène-re – sose is titkolom:
 Időm mindig van. – Jól mondom?

CLITANDRE
 Bizony.

Hosszú csengetés a következő két sor alatt

Nehogy azt higgye már, hogy nekünk nincsen –
 csak nehogy összevesszünk a kilincsen!

ACASTE
 Csöngettek épp.

CLITANDRE
 Na!

ACASTE
 Majd csak betalál –

CÉLIMÈNE
 Éjfél is elmúlt. Ki lehet?

CLITANDRE
 Talán –

De nem.
 KÖZRENDÉSZ (*belép*)
 Jó estét. Asszonyom. Uram!

Az igazolvány. Tessék.

CLITANDRE
 Jé!

KÖZRENDÉSZ
 Ugyan
 szokatlan óra ez – én is belátom,
 Alceste urat keressük. – Nem találok –

ALCESTE
 Jól informálták. Én vagyok. Mi kell?

KÖZRENDÉSZ
 A Bizottság hivatja.

ALCESTE
 Most?

KÖZRENDÉSZ
 Igen.

PHILINTE
 Oronte intézte el, ez nem vitás.

CÉLIMÈNE
 Oronte?

PHILINTE
 Igen.

ÉLIANTE
 De mit?

ALCESTE
 Oronte?

PHILINTE
 Ki más?

KÖZRENDÉSZ
 Én, kérem, semmit itt nem mondhatok,
 remélem, önnek világos dolog:
 velem kell jönnie, ez előírás,
 és várják már nagyon. – És a hívás
 – hivatalos, kérem, tehát siessen,
 a kocsit várja lenn.

PHILINTE
 Az érdekedben
 megpróbálunk majd –

ALCESTE
 Próbáltok? – Remek!

CÉLIMÈNE
 Menjen. Én kérem.

ALCESTE
 Jól van. – Értelek.

PHILINTE
 Légy észnél.

ALCESTE
 Ott vagyok.

CÉLIMÈNE
 Mi meg veled.

ALCESTE
 De visszajövök!

ÉLIANTE
 Persze.

PHILINTE
 Kértelek.

CÉLIMÈNE
 Alceste, gondoljon ránk, kérem, vigyázzon.

ALCESTE
 És maga is. Huzat van. – Meg ne fázzon.

Mind el, Acaste és Clitandre marad csak

HARMADIK FELVONÁS

CLITANDRE
 Elégedettnek látszol.

ACASTE
 Az vagyok.

CLITANDRE
 A hajadon a zselé úgy ragyog,
 a vigyorgásban csak úgy pancsizol,
 mitől van ilyen jókedved? – Szívol?

ACASTE
 Az kezdőknek való. – Már más a trend.
 És különben se lenne jó sorrend.
 Jókedvem idebenn. Van. – Érted ezt?
 Most föltegyem a legújabb lemezt?
 A családomat ismered. Tudod.
 A fater ötven éve eljutott – –
 ahova kellett. – Minden rám marad.
 Így mi a fasznak. – Törnéd még magad?
 Az iskolát mind félbehagytam. – És?
 De van pénzem. – Van. – És nem is kevés.
 Amit rajtam látsz, márkás. Mind a cucc.
 Mutass egy nálam jobbat. Hogyha tudsz.
 Étvágyam akkora – – mint senki másnak.
 Akármennyit iszok, az sose hánytat,
 a kiscsajok mind buknak rám, dugom,
 ki szembejön. A nevét sem tudom.
 Valamelyiknek nem elég a pláza,
 Azt megfogom, oszt’ elviszem: Színházba.
 Ott aztán viccesek, csak nevetgélünk –

Mariddal –

CLITANDRE
 – Megg –

ACASTE
 – a Páholyanban kántáltunk! –
 (*Iszonyú tempóban kántálni kezd*)
 Szipi-szopi, himi-hami, nyali-fali,
 aki-kapi-Mari-bari-kaki-maki!

Az eszem mint a penge. – Te nem látod?
 Probléma szál se. Győzők. Érted? – Vágod?

CLITANDRE

Itt ráharapsz a köszörűre. – Nála.

ACASTE

Hogy Célimène-nél? – Ő egy furcsa rája.

Elektromos hal. – Mint a flipperen.

De meglesz ő is. Várd ki. Ismerem.

Az én kezemből nem csúszik ki nő.

Csak túl okos. – Ez néha bökkenő.

CLITANDRE

De feleségül – végül is – megkérted?

ACASTE

Feleségül? – Mi? – Na, ne hülyéskedj! –

CLITANDRE

De biztatott?

ACASTE

Kit, engem? Ő? – Ugyan.

Nem mondom, volt már jó néhány futam,

de csak neked bevallom: eddig semmi.

– Föladós lennék: mondanám, hogy: Ennyi.

De nem bírom ki, hogy ne kezdjem újra,

mert egy ilyen nő nem jut minden újra.

Nagyon bírom, hogy macska-egért játszik,

és többet nyújt ám, mint amennyi látszik.

CLITANDRE

Azt gondolod tehát: Van itt esélyed?

ACASTE

Már hogyan gondolnám, öreg. Nem érted?

Te azt hiszed, hitelbe is nyomom?

Hogy majd: talán? – Vagy: „egyszer”? – Kismajom!

Csak félbuziknak való így a játék,

az impotenseknek minden ajándék,

ilyen hülyék között nincsen helyem,

amit elkezdtem, azt befejezem!!

CLITANDRE

Pofára ejt szerintem, tutti. – Tutti.

Akkor majd eldől, mint a bówling-kugli.

ACASTE

Ha mondd: úgy van. – Nem vitatkozom.

CLITANDRE

Akkor mi van? – Nem értem.

ACASTE

Ostromom

fölösleges. – Te mondtad.

CLITANDRE

Jó, de ha –

ACASTE

Mi ha? – Tán mégse? –

CLITANDRE

Hahh.

ACASTE

Haha – hahahh!

CLITANDRE

Na jó, elég volt. – Egyezünk ki abban,

ha egyikünk nyer, a másik lepattan.

A vesztes akkor szépen félreáll,

és nem próbálkozik be. – Nem dumál.

ACASTE

Felőlem. – Ez jó. – Menjen így a parti.

CLITANDRE

Fair play?

ACASTE

Legyen. Oké. – A kis rátarti

a végén végre szépen falhoz áll:

választás lesz.

CLITANDRE

Vigyázz – jön!

ACASTE

Ennyi jár.

CÉLIMÈNE

Ti még itt vagytok?

CLITANDRE

Én beismerem,

nem válunk meg tőled túl szívesen.

CÉLIMÈNE

Azt nem hiszitek el: – Ki érkezett.

ACASTE

Na ki?

CLITANDRE

Ki?

CÉLIMÈNE

Mondom. – Kapaszkodjatok:

megérkezett az Erény-bástyafok!

Most még lenn szóval tartja a hugom,

de meddig bírja ő is – nem tudom.

CLITANDRE

Kiről van szó?

ACASTE

Ki az?

CÉLIMÈNE

Arsinoé!

ACASTE

A szentfazék?

CÉLIMÈNE

Az, az!

ACASTE

Ne má!

CLITANDRE

No néé!

Azt hittem, az elpatkolt.

CÉLIMÈNE

Nem. Fölépült.

ACASTE

Igen?

CLITANDRE

Milyen?

CÉLIMÈNE

Mit mondjak? – Meg nem szépült.

Kiöltözött jól mára, annyi Szent.

Ő tudja jól, az Erény mit jelent:

nyakig begombolva, elrejtve bája,

az Isten látja csak, miként csinálja,

de annyi biztos: férfi kéne még,

aki megöntözné a sok Erényt,

mit körbelóbál, merre jár. – A szája

– na, az már tényleg a világ Csodája.

Mert minden férfi másért nyújtja karját,

ezért szórja ő mindenütt a Mannát:

hogy kéne élni másoknak – szerinte.

Elég neki pár elkapott tekintet:

irigy féltékenysége hajtja egyre,

hiába, hogy a nyugtatót bevette,

magánkívül elemzi egyre váltig:

ki, hogy, kivel, hányszor, és mit csinál – itt.

És képzeljétek, idejön, azért,

mert meg van veszve szegény Alceste-ért,

akinek, sajna, jobban tetszem én:

ezt ő nem tűri! – Éjnek éjjelén

fogja magát, és gyorsan idevágat,

a hülye kurva! Ekkora nagy állat

még Indiában sincs! – A szent tehén!

Belép Arsinoé

– Nahát! Megjöttél? – Jajj, de jó!

ARSINOÉ

Meg én! (*Taps*)

SZÜNET ?? vagy egybe' megy? – Ha van szünet, úgy ismét belép: Arsinoé

CÉLIMÈNE

– Nahát! Megjöttél? – Jajj, de jó!

ARSINOÉ

Meg én! (*Taps, immár gépről*)

CÉLIMÈNE

Már úgy hiányoztál.

ARSINOÉ

Igen? – Na pardon.

Nem tudtam, hogy –

ACASTE

Mi már megyünk.

CLITANDRE

A parton

nagy tűzi-vízi játék lesz – és várnak.

CÉLIMÈNE

Aggódtunk érted: nincs-e tán bajod?

Úlj csak le. Ennél? – Vagy nem akarod –

A két márki el

ARSINOÉ

Aszíttem, már soha nem mennek el.

Nem enni jöttem.

CÉLIMÈNE

Innál?

ARSINOÉ

Érdekel?

Elmondom. Fontos. Azért jöttem át.

Mert tudod, drágám, a legjobb barát

nem arról ismerszik meg: csak dicsér –

hanem hogy szól, ha baj van. – Épp ezért

éreztem azt, hogy jönnöm kell. – Neked

hogy szóljak rögtön. – A Te érdeked.

Nagyon fontos, mit mondok. Mérvadó,

szűk társaságban voltam, és a szó

Rád terelődött, nem tudom, hogyan.

„Életvitel-változtatás” – ugyan

a téma ez volt – gyorsan tértünk át

a Közérkölcsekre. Az ügyek sorát

– ki hinné – éppen Te vezetted ott! –

Bennem meg még a vér is megfagyott!

Fölháborító dolgokat beszéltek,

és azt hitték, majd én is egyetértek:

„Amit Te művelsz, botrány, nem vitás

minden menő alakkal összeállsz!” –

ezt mondták – képzeld –, én meg hallgatom.

De aztán végül mégse hagyhatom,

és közbeszólók: Ez csak szóbeszéd,

ismerjük mind Célimène nagy eszét,

ilyet kimondani már mégis durva,

nem volna más, mint egy sport-kultúrkurva? –

Én védtelek. – De a Közvélemény

erősebb sajnos. – És ez kőkemény.

Az igazságnál fontosabb a látszat.

Az ellened szólt. Mert bizony e házat

a kintről nézők még azt hajtogatják:

a bűn barlangja tombol itt! – Igen.

Ezt nem hagyhatjuk, drágám, ennyiben.

Valamit végre tenned kell. – Talán.

A gonosz pletyka homlokodon talál!

Mint Nő a nőnek úgy mondom neked:

biztos vagyok, hogy megvéd majd eszed.

Tanácsaimban más sosem vezet,

mint érdeked és a nagy szeretet.

CÉLIMÈNE

A jó tanácsot köszönöm. – És értem.

Tapintatod külön is megdicsérem:

fürgén lerántod mindenről a leplet,

amit mások mögöttem elmekegnek.

Barátságunkat ápolnám tovább

– bár halasztottam volna tán odább –,

de most ezennel itt az alkalom,

kedves Barátném: el kell mondanom. –

Tegnap voltam barátaink között

– nem fontos, hol –, éppen átköltözött

egy jobb negyedbe – partit ott adott

az egyikük. Ahogy már ez szokott

ilyenkor lenni, – és – úgy – nyolc után

valahogy szóba jöttél.

ARSINOÉ

Éééé...

CÉLIMÈNE

– Várj! – Az ám,

az álszent képmutatás volt a téma,

és úgy röhögtek, mint a kabaréba'.

Majd visszafogták, – látván, hogy jövök.

A jól szabott objektív öltönyök

karfára dobva így vitáztak ott:

milyen nemes és nagyszerű dolog:

„– Közérdekű erkölcsvédő alázat!”

„– Minden ledér kicsapongás: gyalázat!”

E harcnak Bajnoknője épp Te vagy!

Egyáltalán nem is vagy ásatag!

Az egyik erre – én csak hallgatok –

azt várom: végre közbeszólhatok –

azt mondja: Ő még egy ilyen bigott

illem-rendéssel nem találkozott,

aki mindenre rögtön ráharap,

pedig min ül – nem más mint egy – –

(*Súgva, szinte némán*) valag –

Bizony, bizony. – És rögtön jött a másik:

szerinte ez már évek óta látszik:

„Higgyétek el: a legfőbb problémája,

hogy minden éjjel tök üres az ágya.

Okoskodása mind ebből ered:

mocskosnak hirdeti az életet.”

Elmondták aztán, hogy a templomot

fölvonulási térnek gondolod,

ahol parfümbe burkolod az Eszmét,

ahelyett, hogy a lényegét követnéd.

Képtárakból az aktokat kidobnád,

a való Élet nem juthat föl hozzád –

a szex tabu, de levetkőznél szépen,

akárkinek. – Na persze, csak sötétben.

Azt is mondták még, hogy valaki látott –

ezt tényleg nem hiszem! – Ennyire álnok

rágalmakat hogy bírnak kitalálni:

Zarándokúton együtt kellett hálni. – –

A Pornó-lapnál, mit ágyadban láttak,

kettő agyonhasznált répát találtak.

Én védtelek – de mind röhögtek ott,

Egységes volt a vélemény: – „Legott” – (*Mosoly*)

és mind aszongyák: többet érdömlőnél,

mások helyett ha magaddal törödnél!

Mint Nő a nőnek – úgy mondom neked:

biztos vagyok, hogy megvéd majd eszed.

Tanácsaimban más sosem vezet,
mint érdeked és a nagy szeretet.

ARSINOÉ

Bocsáss meg, úgy tűnik – naiv vagyok –
nem hittem: így belegyalogolok
az érzékeny kis lelkedbe. Hibám –
akár azonnal kijavítanám –

CÉLIMÈNE

Ugyan! – Ne tedd! Nincs min javítani.
Sőt! Gyakrabban szeretném hallani:
gyere teázni minden héten kétszer!
Dühroham, sírógörcs, beteg pszichére
vall mindig. – Mint a fojtott szitkozódás,
csikorgó fog, satöbbi, és e gyónás
jót tesz nekünk, meglátod: üdülés!
Úgy hívják ezt, hogy: Önmegismerés.
A tudatalattimra rámutatsz:

és nem kell orvos, gyógyszer – nincs Klimax.

ARSINOÉ

A terápia vége persze az:
te majd ragyogsz, engem meg Szarba' hagysz.

CÉLIMÈNE

Arsinoé! – Te hogy mondhatst ilyen!
Korodhoz képest tündökölsz! Kiket
előnyösebbnek látsz e korcsoportban,
az mind plasztika már.

ARSINOÉ

– Igen?! – Na jól van.

CÉLIMÈNE

Hidd el, normális, hogy megvéd korod
a zaklatásoktól. Te nem hagyod
a férfiktól magad megvezetni.
A Sorsnak átadod magad. Jó. – Ennyi.
Nem vered át magad, mint oly sokan,
akikre rátör a párzóroham.
Te velük szemben, jól tudod: az Élet
nemcsak ebből áll. – Te véded a – Szépet.
Olvastam én is: – „Ha nem is a vallás,
Istenhez térít az oldalnyilallás.”*

(A KÖZRENDÉSZ a páholyból melleleg beordíthatja:
Ejnye, Arany János!)

ARSINOÉ

Olcsónak látom ezt az érvelést. –
Pár év különbség – – Így gyűlölködés!
Túl nagyra tartod azt a kis előnyöd!
Kezedben pár év! – – Átutazóbőrönd!
Ez a hisztérikus, vak Gyűlölet!
Ezen, drágám, mindenki csak nevet.

CÉLIMÈNE

Van is min, az igaz. – Már könnybe lábad
szemed, fojtod dühöd, a taknyod, nyálad
egyként belóg a képbe, nem vitás.
Úgy teszel, mintha én lennék hibás,
amért a férfi – egy se – rád se néz.
A gondodat átelnem nem nehéz,
bár – mit csináljak: – engem mind imádnak.
Örömmel átadnék kettőt vagy hármat.
Azért idővel majd kihevered,
akad talán olyan, – ki rád mered!

ARSINOÉ

Amit beszélsz, nyilván tapasztalat!
Beismerését te nyújtod, magad,

* Arany János – ☺ – Isten éltesse!

tőled meghallhatom, mit kéne tennem,
nyilván a te példádat kell követnem:
a férfiak többsége jó vevő –
ilyen ajánlattal a nő nyerő,
miszerint: eggyel egyszer mész az ágyba!
Drágám, én Nő vagyok, így hát – hiába:
sötétben a tehenek mind fehérek – –
vagy feketék? – Már nemtom, mit beszélek.

A férfi ügyis állat! – Nagy dolog:
mindegyik csak a kan-dühtől lobog!
Statisztikából hentereghetek,
mint te – hol éred! – Én mégsem leszek
mindenkié! – Mint némely nőszemély!
Tudunk olyat is – aki ebből él!
Minden alaknak – tudod: nem hagyom.
Mert igényesebb vagyok – angyalom!

CÉLIMÈNE

Ja! – Értem már! – Az új férjünkre várunk!
Ezért üres az éjjel félig ágyunk!
Nem mondom én, mint te: hogy elítélem,
csak nehogy aztán így maradj egészen!
Na, mert azt tényleg sajnálnám. – Nagyon!
Elpunnyadsz, kókadysz, hervadsz, – angyalom!
Ezenkívül –

ARSINOÉ

Na, asszem, most elég!

Kocsim kint vár, így most, ezennel én –
befejezném e furcsa dialógust –

CÉLIMÈNE

Kit látok?

ARSINOÉ

Kit?

CÉLIMÈNE

Nahát!

ARSINOÉ

A filozófus?!

CÉLIMÈNE

Te el ne menj már! – – Nézd csak! Épp bejön!
Alceste barátunk. – Mekkora öröm!

Alceste valóban belép

Megbocsátjátok tán: én most lelépek,
odaát engem várnak a vendégek,
de épp azért: maradjatok! – Amit
találsz: igyál. – Mindig otthon vagy itt.

Célimène el. – Csönd

ARSINOÉ

Későre jár. – Most jön? – Épp mentem volna,
a Randevünk meg – újra elnapolva – –
ha barátnőm, e kedves, fürge „lány” –
– Miért tartott itt? –

ALCESTE

Nekem is talány.

ARSINOÉ

Mi engem illet, rég találkozára
kértem volna, Alceste – és így kapóra
jön most ez alkalom. – Na, maradok:
magával végre kettesben vagyok.
Ugyanis nem tartozhat senki másra:
mit lépünk majd az újabb kihívásra.
(*Belehalkít*) Feladat volna – és maga, barátom,
bocsásson meg –, de ezt régóta látom:
miközben esztét mindenütt csodálják
és másolják, de félik és utálják –
a Helyzetéért egy lépést se tesz!

A híveit elkesseríti ez!

ALCESTE

Ez a probléma mégsem az enyém.
Nem hinném, a közeljövőben én
a közszolgálatért bármit tehetnék,
vagy „feladatokra” alkalmas lennék.

ARSINOÉ

Ön túl szerény! – Nekem meg véleményem
már rég kiforrott, épp ezért keményen
megmondtam múltkor mindkét frakciónak:
már rég ideje volna, hogy a lónak
ne billegjenek egy-egy oldalán.

Lovas kell! – Adj egy jó lovast alám!

ALCESTE

Mi tetszik?

ARSINOÉ

Alceste, önt itt félreértik!

Úgy értem: gyakran! – Közbe’ tőlem kérdik:
kiket javasolnák? – Ki jó a pártnak?

A minőség! Mondtam. – Mégis, mit várnak?

Alceste a legjobb, mondtam. – Nem vitás,
mert benne bőven van a – Kvalitás.

ALCESTE

Ön túlértékel engem, asszonyom! –

De ha érdeklő – azt elmondhatom:

a pártfiúkat, -bácsikat: – Utálom!

A párturak bandáját: Leeeekádódom!

ARSINOÉ

Jajj már, miket mond! – És? – Nem kell szeretni,

csak annyit kéne végre észrevenni:

sokkal jobb hely való egy ilyen főhöz. *(Megsimogatja a buksi
fejét)*

És hozzájárulhatna a Jövőhöz!!

Magának nagyon jó sajtója van! –

ALCESTE

Ne is folytassa – Elhanyagolom magam!

Bértollnokok kis puccos kócerája,

a pénz lecsap, és rázza, egyre rázza

az áldozat-halacskát. – Ó, szegények!

A finom, bátor kis kultúrlegények!

Mindent megírnak, amit épp szabad!

Amit rád kentek – azt meg mosd magad!

Hiába szólnál: köszönöd, nem kérnél –

pofán röhögnek: – Régen beleléptél!

ARSINOÉ

Kit érdekel, most mondja meg, a sajtó?!

Médiákokban régen sereghajtó! – –

Unokahúgom mondta. – Ezt tanulja.

Alceste, maga ezeket fölülműlja.

Pozíció kell! Tessék, gyere, válassz!

Mellettem tényleg akármivé válhatsz!

Mondjad: mi kell? Döntsél, haladj, tegezz!

Ezt összehozni: legfőbb vágyam ez.

Fölajánlom. – Rendelkezzél velem!

ALCESTE

Igazán kedves, köszönöm, de: nem.

Nem léphetek be, sajnos, semmi szarba,

a logika akárhogyan akarja.

Alkatilag másik tradíció

köt engem. – Hogyha bármi. – És való:

megnehezítem olykor sorsomat.

A politika: ösztön. Magamat

másféle ösztönállatnak hiszem,

ugatok ott, hol nem kéne. – Hiszen

alapvetően mindenki csinálja,

csak okosabbja körbenéz: A nyája

épp mit csahol. – És büszkén csatlakozva

bátor sajátjaként azt mondja – mondja – !

A díj, mit így nyerünk, elég csekély:

egy-két fogadás, párt-népünnepély,

hatvan felé kitüntetést kapunk,

és nyomhatjuk még, bár lankad agyunk.

Az ember szolgál, kis seggét fedezve,

mások nyálának ízét sem feledve –

ha kétely támad: – szól a Hatalom.

Erő, Biztonság – készséges majom –

amint –

ARSINOÉ

Na hagyjuk. – Kérlek, rendbe’ van.

De mondd: – Miért vagy ily komolytalan?

ALCESTE

Hogy én?

ARSINOÉ

Igen. A Szerelmedben is.

Kívülről nézve látszik: nem találok

az igazit. – Keresed – így kiállod

a kínzást – amit Célimène kimér.

Csak föl nem foghatom: mindezt miér?

Az ilyen nőktől hogy nem óv az ég meg?

Elsüllyednék helyében szégyenében.

ALCESTE

Az ítélet így furcsa, azt hiszem.

„Barátnő” – hangzott el. Vagy nem?

ARSINOÉ

Hiszen

az! – Persze, az! – Ó a legjobb barátném!

ALCESTE

Igen?

ARSINOÉ

Megszenvetünk az igazságér’!

Borzasztó ez. – De el kell mondanom!

ALCESTE

Biztos?

ARSINOÉ

Biztos. Én ezt nem hagyhatom.

ALCESTE

Mit?

ARSINOÉ

Azt. – Hogy téged így becsapjon! – Ember,

az átverésben Célimène a mester!

ALCESTE

A szerelmes örömmel hallja ezt.

ARSINOÉ

Csak ennyi? –

ALCESTE

Hoztál még másik lemezt?

ARSINOÉ

Az igazság neked ennyire fájó?

Hallgathatok. Kérlek. Tessék. Nahát. – Jó.

ALCESTE

Mert pontosan semmi nem tudható, –

rágalmazónk elhallgat. – Megható.

ARSINOÉ

Én egyszerűen sajnállak, barátom,

de észérvek nem hatnak itt, belátom.

ALCESTE

Csak azt mondtam, hogy aljas sejtetés,

ha nincs mögötte bizonyosság.

ARSINOÉ

Kevés?

Ezen ne múljon! – Most kísérj haza,

és megkapod bizonyítékedat,

ha úgy kívánod. – Aztán, ha majd belátod:

vigasztalásért sem kell messze járnod.

Mindketten el

NEGYEDIK FELVONÁS

KÖZRENDÉS: A tárgyalás után...

PHILINTE

A bátorsága megvan. Úgy maradt.
Elszánt volt. – Aki látta, megriadt.
Hisz ismered. A nagy civil kurázsit! –
Tetszett. Lobogott. Jó volt hősnek látni.
Szegény bürokraták, szájáttva nézték,
kifogták, annyi szent. – Nem ezt remélték.
A rémült disznó ismételte váltig:
– Tessék fölfogni: Ezt írja az „áll. ig.”.
– Mi van? – Hogyan? – „Államigazgatás.”
– Az marha jó. Valóban. – Nem vitás.
És mi a bűnöm? – Nem hallom! – Mi? Tessék?
„Alkotmányellenes a tevékenység.”
Na erre válaszolt. – Múltjokkal kezdte,
hogyan kit, mivel hogyan – ezt részletezte.
A bírónak, ha le nem tartóztatják,
konkrét tettekre bírta volna apját.
Mikor bilincsbe verték már a padlón,
Ő még csak tovább rohögött: „A tapló –
hogyan hihette bárkinek: az írás
éntőlem származik! – A nagy kinyírás
beszart! Beszart, igen!” – ezt ordibálta,
a bírónak meg fröcsögött a nyála,
amint dadogva érvelt. – Ő meg ott
két perc alatt húsz érvet fölhozott:
miért hamis, miért rossz plágium,
és makogott az egész grémium,
nyilvánvaló volt: nem írhatta ő –
de ráfogták. – Ez volt a bökkenő,
mert ők tudták, mit Alceste nem tudott:
ki áll az ügy mögött. – És így jutott
percenként már a börtönhöz közel –
na itt döntöttem úgy: Nem érdekel,
ezzel akár magamat is kinyírom,
de én bizony a minisztert föl hívom.
Nem volt könnyű, de megszereztem számát,
anno a leckéért se kértem számlát –
A teniszklubban értem végre el,
Te vagy? De jó! Száz éve! – (*Hangot vált*) Értem. – El
is vitték? – Tart az ügy. – Húsz perc se telt
el, utcán voltunk. – Alceste így felelt:
„Tudom, tudom, ne magyarázd – utálnak,
akármit is teszek, mind megtalálnak.”
– Magadnak szerzed, mondd, miért? Mi végre? –
Oronte például kis híján elérte –
– Hogy ki? – Oronte. – Ja, ő? A dalszöveg
egy gyenge fos. – Jó, már mondtad, öreg.
„Elő ne add, hogy tőrjem el!! – De nem!!” –
és ott, az utcán ordított velem.
ÉLIANTE
Az kellemetlen. – Mégis szeretem,
ahogy kiáll igazáért. – Igen.
Még akkor is, ha nincsen igaza. –
Mert nem gumiból van, mint sok laza
fiúcska, kik a trend után loholnak.
Alceste száz éve hittel él: – a Holnap
nála valódi, létező elem.
Bevallom, én ezt nagyon kedvelem.
Lehet, talán, hogy beszámíthatatlan,
de tetszik az, ahogyan forr: – a katlan,
és azt hiszem: – Több kellene belőle.
PHILINTE
Lehet. – De mikor kosként ront előre,
nem látja: – fáktól rég Erdőbe ért.

Ez az egész történet: – Célimène –
meg Alceste-nek a túlfűtött szerelme –
nem illik össze! – És nem érdekelné,
ha nem félnék, hogy tönkreteszik egymást!
ÉLIANTE

Na, látod, épp ez az! – Lehet, hogy egy pást,
ahol vívhatnak – nekik többet ér.
„A férfi és nő folyton küzd. – Ezért:
Harmónia – nem minden férfi álma –
akad, ki Káoszát szebbnek találja,
azért küzd épp: – Ha végre rendbe’ menne: –
a tönkretétel kékjét vágyja benne.”

PHILINTE

És Célimène, hú hozzá? – Azt hiszed?

ÉLIANTE

Az ő világa mindig is a káosz.
Neki nem kell az azonos hullámhossz.
Célimène semmit és mindent akarna:
érzéseit – ha vannak – eltakarja.
Ha alámegy a férfi, akkor unja,
fölébe tornyosulna? – azt kirúgja.
A meghunyászkodót nem tűrheti,
ha túl önálló, azt megbünteti.

PHILINTE

Ki bírja ki e tűz-víz változást?

Alceste-nek kéne. – De az sem vitás:
előbb-utóbb valóban megbolondul,
hacsak azonnal más felé nem fordul.
Kérdésem túl bizalmas, érzem ezt,
Éliante, mégis, most megkérdezem:
miért nem próbál boldog lenni – nálad?
Eleget jár itt – majd’ mindennap láthat.

ÉLIANTE

Philinte, kedves vagy, és nagyon naiv!
Mintha nem tudnád: Alceste, hogyha vív,
a külvilágból nem jut hozzá semmi,
és képtelen még mást is észrevenni.
Nem nyugszik addig, míg céljához érve
föl nem sóhajthat: Megvagyunk – na végre.
Alceste mint házitörpe? – Nem hiszem.
De próbálgassa csak! – Küzdjön! Hiszen
Célimène kell neki. – Áldásom rájuk,
utána, hogy mi lesz – azt majd meglátjuk.

PHILINTE

Kezdetől fogva ezt mondom neki!
De ez a vadbarom nem értheti:
leszámítva, hogy bosszant, ahogy átnéz
terajtad is – pedig olyan ajándék,
mit így kihagy, hogy föl se fogja: végre,
megtalálhatná, mit keres. A révbé
most eljuthatna szépen, általad.
De ha konok – Célimène-nél marad,
akkor bevallom, bár nem kéne: én
boldog lennék Veled a hült helyén.

ÉLIANTE

Te viccelsz, azt hiszem.

PHILINTE

Ezzel? Soha!

Bocsásd meg ezt. – Nem vagyok ostoba,
hogy azt gondoljam: rábólintasz: Menjünk! –
De azt tudnod kell, Éliante, ha együtt –
ALCESTE (*beront*)
De jó, hogy itt vagy! – Kérlek, Éliante,
Sokáig nem bírom már! – Fölrobbant! –
ÉLIANTE
Beszélj. – De előbb vegyél levegőt.
ALCESTE
Hogy – képzelhettem? – Én a – ezt a – nőt!

A legjobb lesz, ha fölkötöm magam!
 És én barom! Végig hagytam magam!
 Hogy mennyit nyeltem! – Erre – Vége! – Végem!
 ÉLIANTE
 Mit művelt? – Alceste! – Az ég szerelmére!
 ALCESTE
 Hogy létezhet, hogy ilyen szép az álnok!
 Aljas kígyó! – Más szót már nem találok!
 ÉLIANTE
 De mi történt?
 ALCESTE
 Mi az, hogy történt? – Történt??
 Ezt kérdezed? – A boszorkány a törvényt,
 mit Isten Mózes óta ránk hagyott:
 „Ne hazudj!” – Tessék! – Rútul átbaszott!
 ÉLIANTE
 Tessék?
 ALCESTE
 Igen! Igen! –
 PHILINTE
 Azt mondta – –
 ALCESTE (*Philinte-hez*)
 Hápogsz??!
 PHILINTE
 Kísérteteket látsz.
 ALCESTE
 Hogy én? Mi? – Rám fogsz
 mindent megint?? – ezt szoktad!
 PHILINTE
 Én?
 ALCESTE
 A nő meg –
 én elmegyek! – Neki a temetőnek!!
 ÉLIANTE
 Nem lehet, hogy csak bebeszéled?
 PHILINTE
 – Ezt is?
 ALCESTE
 Beszélem? Én? – Be? – Mit még?? – Ezt a pestist!
 Majmot csinál szép nyugodtan belőlem!
 A bizonyíték itt van – így felőlem
 ország-világ megtudhatja: – Na! – Tessék!
 Parancsolj! – Itt van! – Semmi kétség! Essék
 a fejükre a téglá!
 PHILINTE
 Mi?
 ÉLIANTE
 De kiknek??
 ALCESTE
 Na, kinek írta? – Kit választ? – Ki hitte?!
 Mindent ilyen ocsmány módon leront:
 a választottja ez a fasz Oronte!
 PHILINTE
 Levelet írt? – Na? – És tragédia?
 ALCESTE
 Ne szólj bele!! – – Kutyakomédia!
 Az engedékeny, békítő dumával!
 ÉLIANTE
 Alceste, így nem lehet –
 ALCESTE
 – De minek szájal?
 A dög! – A bestia! – Na, majd belátja!
 Oronte-ját is orránál ráncigálja!
 De nem sokáig! – Éliante, segíthetsz!
 ÉLIANTE
 Mire gondolsz?
 ALCESTE
 Hozzám jössz? – Jó? – Ez így lesz!

Azonnal, máris, megkérem kezéd!
 Ha igent mondsz, garantálom neked:
 meg sose csallak, mint némely egyének,
 mi megmutatjuk! – Célimène meg nézhet!!
 ÉLIANTE
 Ajánlatodat köszönöm. – Ha néha
 elmebetegnek hisznek: itt a példa:
 képes lennél engem beráncigálni
 a kis ügyedbe! – Átláthatja bárki.
 Csak Célimène-nek megmutasd! – Na, rajta!
 – „Érzéseit aki el nem takarja:
 itt áll Alceste, a hős!” – Derék! – Hurrá!
 Igyekszem én is, hogy legyek urrá
 magamon. – Talán kevés e hála –
 nyugodjál meg – vigasztalódva – nála!!
 ALCESTE
 A világ kincséért sem! – Gyűlölöm!
 Ha lépcsőn látom egyszer: fellököm!
 Föl én! – Guruljon le! – Halljuk, ha koppant!
 PHILINTE
 Ez érdekes lesz, mert máris betoppant.

Belép Célimène

ALCESTE
 Ne nőjön fű, amerre jár! – Nyomában –
 CÉLIMÈNE
 Most épp miért üvölt? – Vagy: általában?
 Ti meg hová rohantok? –

Merthogy: Philinte és Éliante kihátrált

ALCESTE
 Itt maradsz!
 CÉLIMÈNE
 Gondoltam én is. – Bár kissé aggaszt
 az arca – kedves Alceste –, hívjak orvost?
 Rosszul van – nálam? És ilyenkor? – Pont most?
 ALCESTE
 Ördög! Boszorkány! Leszakad az égbolt!
 A képmutató rutinból elég volt!
 Hiába vág itt ártatlan pofát!
 CÉLIMÈNE
 Kedves, mint mindig. – Várnak odaát.
 ALCESTE
 Legalább fogd be! – Kíváncsi vagyok,
 régóta sejtem – úgy – hogy hallgatok!!
 Az új afférodából mikor magad
 majd jól kivágod – akkor mi marad?! –
 Minden hájjal megkent gonosz pióca!
 De én vagyok csak én, az idióta!
 Mióta hallgatom a sok tirádát:
 Most már elég volt! – Megbukott az ármány!
 CÉLIMÈNE
 Te azt hiszed, hogy vatta van fülemben?
 Ne ordíts, mint az őrült! – Csöndesebben!
 ALCESTE
 Őrült! Őrült! – Őrült! – ezt hajtogatják!
 De más mi volna?! Elmebeteg! – Hagyjál!
 – aki ezt tűri, az már sültbolond! –
 Nézd ezt az írást! – Magáé? – Asszonyom?!
 CÉLIMÈNE
 Szégyellnem kéne?
 ALCESTE
 Hogy?
 CÉLIMÈNE
 És mondd, miért?
 ALCESTE

Aláírtad! – Vagy nem? – Az Istenért!
 CÉLIMÈNE
 Ha névtelen, akkor tán jobb vagyok?!
 ALCESTE
 Amit írtál! – Válasz nélkül hagyod?!
 Bevallod? – Így?
 CÉLIMÈNE
 Hogy írtam?
 ALCESTE
 Ezt?
 CÉLIMÈNE
 Igen.
 ALCESTE
 Célimène, ne! – Ezt tényleg NEM hiszem!
 Egy ilyen levelet? – Ezt? – És Oronte-nak?
 CÉLIMÈNE
 Kinek?
 ALCESTE
 Oronte-nak, ezt! Te!
 CÉLIMÈNE
 Én?
 ALCESTE
 Oronte-nak!
 CÉLIMÈNE
 Ki mondta?
 ALCESTE
 Nem mindegy? – Te írtad. – Mondták.
 CÉLIMÈNE
 Akárki volt: – ezt szépen összehozták.
 Hiszed? – Vagy NEM hiszed? – Most végre: válassz!
 Mért épp Oronte-nak?
 ALCESTE
 Akármit kitalálhatsz,
 a bizonyíték itt van a kezemben.
 CÉLIMÈNE
 Elég ízléstelen, de eddig bírtam.
 Akkor mit szólsz, ha ezt – egy Nőnek írtam?
 ALCESTE
 Egy Nőnek.
 CÉLIMÈNE
 Egynek. – Neked többet mondtak?
 ALCESTE
 És ezt most higgyem el?
 CÉLIMÈNE
 Aha. – De holnap
 föltétlenül kérdezd a Várost körbe:
 kinek mit írtam. – Higgy minden ökörnek,
 és ki ne hagyj a sok szent tehenet:
 a véleményüket legelheted!
 Kérdezd ki mind: hogy rólam mit beszélnek –
 ALCESTE
 Ilyesmi meg se kottyán Célimène-nek!
 A trükk csodálatos. – Hölgyem, remek!
 A tulok én vagyok. – Kérdezhetek,
 de válasz úgyse jön, csak lesajnálhatnak:
 úgy kell nekem! – Mit jártatom a számat!
 De ezúttal ezt nem hagyom, angyalom,
 Nőhöz írt „vallomását” olvasom:
 a legszebb részt: ez az! – Itt – megtalálom!
 Fölolvasom! –
 CÉLIMÈNE
 Ne fáradjon, barátom.
 Oronte-nak írtam. – – Maga mondta épp.
 Csodálom a lényeglátó eszét,
 mellyel Oronte még tán magán is túltesz!
 Mondjon akármit: beismerem! – Úgy lesz!
 Beismerem, csak hagyj békén. –

ALCESTE
 Halál –
 A kegyetlenség már torkon talál.
 Csak mert meg mertem kérdezni, – a Bosszú
 azonnal visszavág. – Kegyetlen, hosszú
 kínokká változtatja tördőfését,
 mellyel megölhetne. – Miféle vétség,
 milyen bűn az, mit elkövettem, mondja,
 hogy ezt a szenvedést tovább fokozza?
 Az – „Ártatlanság mint sértett önértet” –
 Kérlek, ne játssz velem, szeretlek, értsd meg!
 Egy szót mondj! Egyet! Mindent megbocsátok!
 Hinni akarok! – Hadd higgyek – Te átok!!
 CÉLIMÈNE
 Bűnbánóként szeretnél látni – látom.
 De ebből nem lesz semmi. – Ó, de bánom!
 Dührohamaidban túl messze mentél.
 Nem érdemelsz meg. – Mit föltételeztél??
 Miért ne mondanám meg? – Mondd, miért?
 Faggatni mersz egy ilyen senkiért?
 Ha őt szeretném – tagadnám? – Szerinted
 nem mondanám meg azonnal? – Ne higgyed,
 hogy éppen Tőled félnék! – Megalázó
 e vallatás, a kétség. – És a pár szó,
 mit követelsz, rég elhangzott! – Süket vagy?
 Bevallottam: szeretlek?! – Én hülye! – Hagyj!
 Most már elég. – Ideje volna, látom,
 valakinél vigasztalást találnom!
 ALCESTE
 Sajnos, Célimène, szavad sem hiszem,
 az ügyben UTOLJÁRA fölteszem
 a kérdést – tán megérdemlem a választ –:
 EZ a hülye – vagy én! – Tessék – válassz!
 CÉLIMÈNE
 Nem úgy szeretsz, ahogy szeretni kell!
 ALCESTE
 Még sokkal jobban! – És, ha érdekel,
 elmondhatom: azon törtem fejem:
 hogy változhatna meg az életem,
 meg a Tiéd – hogy boldogan találjunk
 egymásra, s közben csak egymásra vágyjunk. –
 Ha például – mindent elveszteniél,
 nyomorban, bajban vergődneél, enyém
 lehetne akkor az a pillanat,
 mikor Neked ajánlhatnám magam,
 a megmentődként állnék ott eléd,
 és fölnéznél, és úgy megértenél,
 ahogy a régi balladákban – én a –
 CÉLIMÈNE
 Ez inkább kissé hollywoodi téma.
 De operettnek is remek – ajánlom:
 Oronte megírja. – Nem gond.
 JEAN-BAPTISTE (belép)
 Hol találom?
 – Alceste úr, kérem – (Célimène-nek) Kezét csókolom.
 CÉLIMÈNE
 Jó estét. – Ön ki?
 JEAN-BAPTISTE
 Jean-Baptiste – Po- Mo-
 ALCESTE
 Rokon.
 Tanítvány, vagy mi. – Szomszédom fia.
 CÉLIMÈNE
 Miért kellett iderohannia?
 Üljön le, kérem!
 ALCESTE
 Baj van?

JEAN-BAPTISTE

Ja. – A magnót

elvitték.

ALCESTE

Kik?

JEAN-BAPTISTE

Rendőrök. – Egy kommandó! –

Apám küldött. – Tízen voltak. – A házat
körülzárták, és mindent körbejártak.

ALCESTE

Mit mondtak?

JEAN-BAPTISTE

Semmit. – Az apám szerint

hajnalban visszajönnek majd megint.
Ezért küldött. – Hogy hagyják a – kanasztát,
vegyen ki pénzt – amíg tud – meg a pasztát,
vagyis fogkrémet – mert már délután
körülbelül – nem – negyed négy után
ott várta – Alceste úrnak egy barátja:
meg tetszik – jönni. – Várta.

CÉLIMÈNE

Várta?

JEAN-BAPTISTE

Várta.

ALCESTE

Hogy hívják?

JEAN-BAPTISTE

Óra hosszat.

ALCESTE

A nevét

nem mondta?

JEAN-BAPTISTE

Mondta. – Meg a névjegyét

id'adta. – Ja. – Meg írt rá valamit.

Kezembe' volt.

ALCESTE

De hol van?

JEAN-BAPTISTE

Hogy amint

találkozunk, od'adjam. – – Nem találom.

A nevét meg – de elmondom – a lényeg:

azonnal szólni kell – azt mondta. – Tényleg.

ALCESTE

Ez hihetetlen.

JEAN-BAPTISTE

Tényleg!

CÉLIMÈNE

Az.

ALCESTE

Rémáлом.

JEAN-BAPTISTE

Megkeresem, na! – Mingyá' megtalálom.

ALCESTE

Úgyis tudom, ki hozta rám. – – Ha vége,

a kis görény megbánja még! – Elébe

kell mennem! – Jó. – Gyerünk! – Ez rendbe' van!

(A névjegyet keresgélő Jean-Baptiste-nak)

Majd – most már mindegy – – Nem hagyom magam!

Jean-Baptiste – indulunk! – Odamegyünk.

CÉLIMÈNE

Hova?

ALCESTE

Maradt még néhány emberünk.

Márványfolyosók, oszlopok sora:

röfög talárban sok disznópofa,

ha bíróság, hát jó! – Legyen. – Oda!

Örülünk, hogy már nincsen kaloda!

Célimène, megjövök majd. – Még ma éjjel

tisztázunk mindent! – Isten úgy segítjen!

ÖTÖDIK FELVONÁS

ALCESTE

A kocka el van vetve. – Eltűnök.

PHILINTE

Túlreagálok. – Még az elnököt –

ALCESTE

Ugyan, kiről beszélsz? – Ismerjük. – Hagyjál.

A disznóólukból elég volt.

PHILINTE

Adjál

legalább egy esélyt – én megpróbálnám.

ALCESTE

Adtam. Próbáltam. –

PHILINTE

Mikor?

ALCESTE

A sok ártány –

amint kis gyilkos nyájjá szerveződik!

A bűzük érzem! – Rosszabbul végződik,

ha folytatom. – Te is, mondd, mit akarsz?

Nem látod át, mi zajlik? – És a harc

reménytelenné válik, ha az ellen

bármit csinálhat. – Ez kivédhetetlen.

A bíróság ha főntről kap ukázt,

minden jogi érvet vízként leráz,

Jusztícia kapaszkodna – de tessék:

hárman lefogják: – „Kislányom, megestél?”

– aztán kulloghat sárosan tovább,

hallhatja még a győztes hahotát.

A bíró úr meg hasra fekvé trónol,

széttárva lábát – boldog egy Oronte-tól!

A lapjaik világáig kürtölik:

Oronte zseni! – Alceste megbűnhődik!

Mert megkérdezte: hol lakik az Állam!?

Ajtómnál tegnap egy lószart találtam.

És addig provokálnak, míg magam

helyettük nyírom ki. – Na jó. – Ha van,

akinek tetszik ez a játék – játssza!

De én, barátom, ezennel kiszálltam!

Társadalomnak hívjátok – de én

Vágóhídnak látom. – A hült helyén,

a pusztaságban van csak kedvem élni!

A sok hülyével nem fogok zenélni.

PHILINTE

Elsieted az emigrációt.

Kérlek, engedd meg, hogy a ráció

tegye a dolgát. – Téged megkímélünk,

ne árts magadnak! – Mindent megbeszéltünk,

az intrikákról tud miniszterem,

az aljasságokat leszerellem.

Megbüntetik.

ALCESTE

Kit?

PHILINTE

Azt, ki támadott.

ALCESTE

Tréfálsz, ugye? – Ezt nem gondolhatod.

Oronte idáig még mindent megúszott,

a kis létrákon egyre följebb kúszott!

Kitüntetése már csak néhány lépés!
PHILINTE
Maga alá vágott – de jól! – Nem kérdés.
Többen tudják, hogy amivel pereltek:
maguk gyártották. – Hogy kinél rendelték –
de rendszeresen – durva sztorikat.
Amit benyújtott: ócska szennyirat.
Fellebbezel, remélem.
ALCESTE

Nem fogok!
A gengszterbandájuk már meglopott,
Tessék! Vigyék! – Nekem külön öröm:
„Az embereket jobban gyűlölöm!”
PHILINTE
Hallgass ide –
ALCESTE

Hogy én? – Inkább te hallgass:
Csak azért mondom el, hogy jobban alhass:
Akármit is tehetek már – de innen
magamtól húzok el! – Elég volt! – Hinnem
már nincs miben. – És nem is akarok.

PHILINTE
Filozófushoz méltó válaszok.
Megértjük végre: Mecsoda Igazság – –
„Földünkön is uralkodik a gázság!
A Gonoszság – bezony – még nincs legyőzve,
hiába harsonáztuk, hogy: Előre!”
Eredeti, újdonság! – Nagyszerű!
Te meg szavalsz itt, mint egy félszű.
Izlandra készülsz? Birkákkal legelni?
Az önbecsapást kéne észrevenni! –
Az igazság kevés. – Ha nincs, ki védje,
ne csodálkozzunk, ha kutyák ebédje.

ALCESTE
Az érvelésed jobb, mint az enyém,
ügyes vagy, jó! – De nem veszem be. – Én-
bennem már határozott a szándék:
el kell mennem. – Legyen nekik ajándék.
Te azért bátran mondd tovább a falnak:
erkölcsi nullák közt szerezz hatalmat!
Csatáimat a takonypóc ripókkal
befejeztem. – Egyedül már a nőmmel
kell megbeszélnem: jön-e hát velem.
Ezért jöttem. – Most Őt megkérdezem.

Csönd. – *Illetve dalocska odakinn:*
JEAN-BAPTISTE és ÉLIANTE: „Frère Jacques, Frère Jacques,
dorméz vous...” ☺

PHILINTE
De hol van Éliante? –
ALCESTE

Mi van vele?

PHILINTE
Az előbb mintha – Nem ő énekel?
Keressük meg?
ALCESTE

– Maradnék itt. Magamban.

PHILINTE
Talán ott kinn. – Elémegek. – A hallban –
Te várj csak itt.
ALCESTE

Jó. – Úgyis – – azt akartam

Philinte el.
Hosszabb szünet, Alceste föl-alá járkál, ok nélkül eloltja a vil-
lanyt, ismét visszakapcsolja, megint eloltja.

A harmadsor súlyosan a levegőben maradt ☹ esetleg Alceste
mondogatja magában: „azt akartamm” „azt akartamm”, köz-
ben félreáll egy zugba – ekkor lép be végre szöveggel: Oronte és
Célimène ☺

ORONTE

Azt akartam,

Célimène, végre gyere, gyere, lássuk:
mit, hol, kivel, miért, mikor csinálunk?
Játszol velem? – Vagy mondd meg, hogy: mi van.
„Legyél barátom” – én ezt annyiban
megértem persze, hogy kínos talán,
ha seggfejek is láthatják: „Az ám:
ezek közt itten most valami készül!”
De akkor is! – Előleget, na! – Szédül
az ember, és csak forgunk, mind, utánad,
puszit ha adsz is, nem adod a szádat.
Legalább, kérlek, jó? – Csak azt ígérd meg,
az Alceste-et a francba küldöd – végleg!

CÉLIMÈNE

Nahát?! – De mért? – Legutóbb még magad
is áradoztál róla. – Nem? –

ORONTE

Tagad-
hatod, de túlzás már velem! – Mit művelsz?!
Egyszerre csak – durvára elégünk lesz!
Ki kell? – Kész. – Hagyjad abba az – odázást,
kinek jó, most mongyad meg – a tojástánc?

ALCESTE (előlép)

Ezt kérdem én is. Most igaza van,
bár stílusát nem venném át magam.
Ez egyetlen ponton, lám, egyetértünk:
Célimène, tessék, ugyanarról kérdünk,
ha másképp, akkor is. – A taktikának
ezennel vége.

ORONTE

Kit gondolsz királynak?
Én bosszút állni aztán sem fogok.
Keresztbe menni amúgy sem szokok.

ALCESTE

Nem töröm aztán magam semmiképp,
ha megtudom, hogy Ő meg a tiéd.

ORONTE

Ha Célimène netántán rád szavazna,
ALCESTE

Ha igent mondana ilyen alaknak,

ORONTE

akkor magamtól mindent visszavontam,
ALCESTE

elnézést kérek, amiért itt voltam.

ORONTE

Na, akkor, tessék, szóljál! – Meddig állatsz?

ALCESTE

Ekkora barmot cirkuszban se láthatsz.

ORONTE

Ezt mondom én is! –

ALCESTE

Jajj!

ORONTE

Ja! – Ugyanúgy!

Mire várunk? Te! – Belém fagy a húgy. (Ezt „viccecskéből”
mondta)

– – A választás ezek szerint nehéz.

ALCESTE

Most mondd meg: – Ő kell? –

ORONTE

Megesz a penész!

Célimène, ez a hallgatás már bűzlik.

ALCESTE

Vívódsz? – De min?

CÉLIMÈNE

Hallgatalak. Úgy tűnik:

mind a ketten megbolondultatok.

Minek néztek ti engem? – Bámulok.

Nemrég egy westernfilmben láttam ezt:

kancára alkudott így két kupec.

Szerintetek én egy kis rüfke volnék,

popóm riszálva azért szónokolnék,

hogy így verjem fel, ami nincs: – az – Áram?

Hülyék vagytok? – Kihallgatás van? – Nálam?

Tisztelt Bíróság! – Vallani fogok!

„Barátom, Ön hiába háborog,

de szóba sem jöhet – a vak is látja!” –

na ezt a szöveget hiába várja

akármelyik. – Uraim, leshetik:

az egyiket kihajítom ma – itt?! –

Nem stílusom, és nem leszek brutális.

Nem most választok. Rég megtettem.

ORONTE

Máris

közölheted választásod – „madam”!

ALCESTE

Közölje. – És nem áltatom – magam.

ORONTE

Úgy gágogsz, mint egy tinédzser liba!

ALCESTE

A diplomácia! – A taktika!

CÉLIMÈNE

Betegek vagytok mind a ketten! – Érzem,

e nyúl vadászat feldühít egészen!

Itt jön, na tessék: kérdezzük hugom,

Éliante, kérlek, – már nagyon unom:

Belép Éliante és Philinte

reklámot akarnak most hallani:

melyik a nagyobb marha itt! – Ami

jól látszik – úgyis. – Mégsem nyugszanak,

hirdessem is ki! – Itt a pillanat!

Szerelmi vallomást, én úgy hiszem,

négyszemközt teszünk, vagy nem?

ÉLIANTE

Hiszen

igazad lenne, talán, Célimène – –

Miért titkolnád, mégsem értem én,

ha valakit igazából szeretsz.

Csend

ORONTE

Nem hat rá semmi. – Hallgat. – Érted ezt?

ALCESTE

Hozzám ne szólj. – Őt kérdeztem. –

ORONTE (*intéget, mintha nem látnának*)

Mi lesz?

Huhú! Hahó! Itt vagyunk! (*Alceste-hez*) – Észrevesz?

ALCESTE

Ne dühíts.

ORONTE

Jó. – – Már nincs miért maradjak. (*Elindul*)

ALCESTE

Megyek. Elég volt. Értem. Hallgatsz. Hagylak.

Belép Acaste, Clitandre, Arsinoé

ACASTE

Bocsánatot kérnénk, ha tán zavarnánk. –

Jól mondom?

ARSINOÉ

Jól.

CLITANDRE

A lényeg: azt akarnák – –

többen megtudni, de mindenkit érint – (*Alceste-re és*

Oronte-ra mutat)

ARSINOÉ

Na majd én. Jó?

CLITANDRE

Jó.

ARSINOÉ

Drágám, Célimène, – itt

akadt egy kis gond, és a véleményem

azonnal az volt – mert kérdeztek –: kérem,

kérdezzük meg az érintetteket,

akkor nem sértünk magánérdeket.

Csúnyán vádolnak téged, mondhatom,

az ilyesmiről én azt gondolom,

az ártatlanság vélelme a fontos,

ezért van az, hogy így betörtünk. – Pont most,

nem is reméltem, mind itt van, ki számít.

Mármint az ügyben –

CÉLIMÈNE

Ügyben?

ACASTE

Vállad rándít-

hatod, de mondom, ettől még igaz:

CLITANDRE

Néhány e-mailed félre ment.

ACASTE

Ez az.

Hozzám küldted, amit Clitandre-nak szántál,

és ebben engem szépen elkaszáltál.

CLITANDRE

Acaste-ét meg nekem nyomtad – bizony!

ACASTE

Ha már – figyelni kéne – angyalom! –

A feladó – és percre pontos dátum –

Alceste úr erre mondaná, hogy: „fátum”.

Olyan szépen, mint ő, én nem tudok –

de néhány részt azért fölolvastok.

„Tudod, Clitandre, nagyon viccesnek találom, hogyan dühöngesz, mikor azt látod, hogy jól érzem magam – mások-

kal. Akár nélküled is, ha kénytelen vagyok. Egyébként ez

egyáltalán nem is igaz. Látogass meg inkább, és győződj

meg magad, különben ezeket a szövegeket az életben nem

bocsátom meg! Hozzad méltatlanul ostoba gyanúsítgatások!

A szerencsétlen, akit becéloltál: egy fölfújg gumióriás!”

– Kár, hogy nincsen itt.

„...Fölfújg gumióriás, aki aztán végleg nem az esetem.

Láttam egyszer a parkban, tudod, kinél (*Összeség*

Arsinoéval), amint háromnegyed órán át köpködött egy

műgyanta szökőkútba.

Ez volt az egyetlen eset, mikor hullámot vert valamilyen

tette, és akkor is elég kicsit. Azóta mindig röhögöm kell,

ha látom. Ami a kis funkci-bárót illeti...”

Ez feltehetően én vagyok...

„Ami a kis funkci-bárót illeti, bár úgy meg szokta szorítani

a kezem, mint egy fürdőszivacsot, de tudjuk jól, hogy csak

kirakatbábu ő, kívül gyapjú, belül műanyag. A feketén dühöngő

Gorombaságom –,”

Alceste úr, maga következik.

„A feketén dühöngő Gorombaságom gyakran egész

lenyűgöző, különösen, mikor a dührohamszóból habzó száját

törölgeti a sarokban, ahol rendszeresen gubbaszt, mint egy dúvad. Legtöbbször mégis az idegeimre megy. Nem beszélve a beleköltő úrról...”

Oronte, attól tartok, ez te vagy.

„...a beleköltő úrról, aki – ez szinte hihetetlen – azt képzelte be magának, hogy ő Értelmiségi. Intellektuálisra újhulámozott kétségbeesett kísérleteit versként próbálja a környezete fülébe nyomkodni. A magam részéről befognám fülem, de ő mikrofont szerez, és túlordítja.

Láthatod, az életem feleannyira sem vidám, mint képzeled, és a partikon, ahová hagyom elcipeltetni magam, az összes bosszankodáson túl még külön is bosszant, hogy hiányzol. Ne hagyjad kétszer mondanom, kedvesem, és hívj föl, de azonnal!”

CLITANDRE

Jön a kiegészítő mellékletem! – A többi ugyanis szó szerint megegyezik! –

„Csak ettől a Clitandre-től kímélj meg, kérlek! Eperszámjára úgy áhítozik, hogy folyton csücsörít, a feje meg leginkább retekre hasonlít. Amúgy nagy kebelbarát, ha dekoltázt lát, megvadul, de máshová olyankor már nem néz, az biztos.

Ez az utolsó alak mélyen meg van győződve arról, hogy tartogatok számára valamit, miközben Te kétled az odaadásomat. Tényleg fejtetőre állt világ! Cserélnetek kellene, akkor közelebb jutnánk az igazsághoz. Ő békén hagyna, és Te, Acaste, nem találnál több kibúvót, amiért ilyen utálatosan elhanyagolsz.”

ACASTE

Nemes önarckép –

CLITANDRE

– Bár híredre káros.

ACASTE

Holnapra biztos erről szól a Város.

CLITANDRE

A publikumban sem lehet hiányunk, ha egy ilyen hírt – internetre hányunk. (El)

ACASTE

Így távozik tehát a „funkci-báró” – a szív kifúj – egy lap maradt: a Káró! (Mutatja is. El)

ORONTE

És én? Velem mi lesz? – Így fumigáltál?

A szövegekért engem kritizáltál?

Na és te? Másolsz? – Mit? – Neked szabad?

Na pá, galambom. – Turbékolj magad!

(Alceste-hez)

Ha neked ennyi még kevés – Barátom – játsszál tovább, én lelépnék – Belátom. – (El)

ARSINOÉ

Elidegenedtem.

Puff, valami külső geg: tüntetés, ilyesmi ☺

– Igen. Neked

ne is haragudj – ez a Faú-Efekt?

Viselkedésed már halálra rémít!

Milyen nő az, ki ennyi férfit szédít?!

A többi flört legyen a te bajod,

de hogy a Nagy Alceste-et így hagyod –

megszégyenítve egy sarokba – állni!?

Nem is tudom – egy ilyen nőre – várni?!

ALCESTE

Nem értem, pontosan, hogy mire céloz,

mikor nagynak nevez. – Tovább acéloz?

A bírósági cirkusz folytatódik? –

Hiába pislog laposan. – Ha hódít –

nem engem – Asszonyom! – Hiába: Szent!

ARSINOÉ

Na nézd már! Tessék? – Ezt a szemtelent!

Attól, hogy néha öt-hat fős Tömeg

máskál utána szajátván – Ő meg

csak szónokol mint: „Alceste kan-guru” – ?

Azt képzeled, mindent mondhatasz? – Uccu??

Na, persze mind: Tanítvány! – Ó! – A kórus!

„Na nézd má!” – mondják. – Hűű, de filozófus!

Így Célimène után – ami maradt,

vigyed – Piacra! – Ott kapkodjanak! (El)

ALCESTE

Számat szorítva hallgattam, amit

az „Emberek” összebeszéltek itt.

CÉLIMÈNE

Elmondhatsz mindennek, és úgy igaz!

Szemét vagyok! Egy kis ribanc! – Az! Az!

Egy rém! A Szörnyeteg! – Mind rád hagyom.

A többiekkel nem foglalkozom:

Négy-öt napig tart – kis Szenzáció,

Aztán majd szépen –

ALCESTE (ezúttal nagyon halkán, nyugodtan)

Befogod? Hm? Jó?

Utálnálak, utálnálak, utállak!

De ha elhagylak, úgy megöl a bánat.

CÉLIMÈNE (Éliante-nak és Philinte-nek)

Figyeljetek jól, mert nagyon banális:

eddig jutunk pár perc alatt. –

ALCESTE (még mindig halkán)

Én máris

megbocsátottam mindent, Célimène,

és annyit kérek csak: – Gyere velem

a nagy utamra, jöjj – legyél a párom,

mindennél jobban én csak ezt kívánom.

Vannak még tán Embertől szűz vidékek –

ilyen helyen élünk együtt. – Jöjj – kérlek.

CÉLIMÈNE

„Embertől szűz vidék”? – ez érdekes.

És mi leszek ott? – Bordal-énekes?

ALCESTE

Talán nem lesz majd pláza és butik,

de ha szeretünk, nem ezen mulik.

CÉLIMÈNE

Látom magam, amint barlangba vájok

kis gödröket, hogy nőjenek virágok.

Ez igazán szép és gálans ajánlat:

„Cseréld birkákra ezt a bunkó-nyáját!”

Vagy legyek inkább farmerlány? – Na, én: Nem.

Az ötlet jó, de dobjuk el! – Az érdem,

hogy megtaláltuk egymást: a tiéd!

Hozzad megyek feleségül. – Miért?

Mert kellenél. – Nem pánteista álom:

a házamat kettőnknek följánlom.

ALCESTE

Nem jössz velem? – A vége ez? – Elég volt. –

Menjen, ki merre lát.

CÉLIMÈNE

Hogy?

ALCESTE

Igen.

CÉLIMÈNE

Szép volt.

ALCESTE

Azt nem tudom. – De biztos, hogy mi nem

vagyunk egy pár.

Célimène távozik

– Éliante, kedvesem –

